Standardi Ndërkombëtar i Raportimit Financiar 2
Pagesat e bazuara në aksione

Objektivi

1 Objektivi i këtij SNRF-je është të specifikojë raportimin financiar të një njësie ekonomike kur ajo ndërmerr *transaksione të pagesës të bazuara në aksion*. Veçanërisht ai kërkon që një njësi ekonomike të pasqyrojë në fitimin ose humbjen e saj dhe në pozicionin financiar, efektet e transaksioneve të pagesës të bazuara në aksion, përfshirë shpenzimet e lidhura me transaksionet, në të cilat u jepen punonjësve *opsione në aksion*.

Objekti

2 Një njësi ekonomike duhet të zbatojë këtë SNRF në kontabilizimin e të gjitha transaksioneve të pagesës të bazuara në aksione, përfshirë:

(a) *transaksione të pagesës të bazuara në aksion për t'u shlyer në kapital*,

(b) *transaksione të pagesës të bazuara në aksione për t'u shlyer në mjete monetare*, dhe

(c) transaksione në të cilat njësia ekonomike merr ose përfiton mallra ose shërbime dhe afatet e marrëveshjes i sigurojnë ose njësisë ekonomike ose furnitorit të këtyre mallrave ose shërbimeve një zgjedhje nëse njësia ekonomike do të shlyejë transaksionin në mjete monetare (ose aktive të tjera) ose duke emetuar instrumente të kapitalit neto,

me përjashtim sa shprehet në paragrafët 3A– 6. Në mungesë të mallrave ose shërbimeve të identifikueshme në mënyrë specifike, rrethana të tjera mund të tregojnë se mallrat ose shërbimet janë (ose do të merren), rast në të cilin ky SNRF zbatohet.

3 [Fshirë]

3A Një pjesë e transaksioneve të pagesës të bazuara në aksione, mund të zgjidhet nga një grup njësish ekonomike (ose një aksionar i ndonjë grup njësish ekonomike) në emër të subjektit përfitues ose blerës të mallrave apo shërbimeve. Paragrafi 2 vlen edhe për një njësi ekonomike që

(a) merr mallra ose shërbime, kur një njësi ekonomike në të njëjtin grup (ose aksionar i ndonjë grup njësish) ka detyrimin për të shlyer transaksionin e pagesës bazuar në aksione, ose

(b) ka një detyrim për të shlyer një transaksion pagese të bazuar në aksione kur një njësi ekonomike tjetër në të njëjtin grup merr mallra ose shërbime

përveçse transaksioni është kryer qartësisht për një qëllim tjetër përveç pagesës për mallrat apo shërbimet e furnizuara njësisë ekonomike që i merr ato.

4 Për qëllime të këtij SNRF-je, një transaksion me një punonjës (ose palë tjetër) në funksionin e tij/saj si mbajtës i instrumenteve të kapitalit neto të njësisë ekonomike, nuk është transaksion i pagesës së bazuar në aksion. Për shembull nëse një njësi ekonomike u jep të gjithë mbajtësve të një klase të caktuar të instrumenteve të saj të kapitalit neto, të drejtën e blerjes së instrumenteve shtesë të kapitalit neto të njësisë ekonomike me një çmim që është më i vogël se vlera e drejtë e atyre instrumenteve të kapitalit neto dhe një punonjës përfiton këtë të drejtë sepse ai/ajo është mbajtës i instrumenteve të kapitalit neto që i përkasin kësaj klase të veçantë, dhënia ose ushtrimi i kësaj të drejte nuk është objekt i kërkesave të këtij SNRF-je.

5 Siç vihet në dukje në paragrafin 2, ky SNRF zbatohet për transaksionet e pagesës të bazuara në aksion, në të cilat një njësi ekonomike blen ose përfiton të mira ose shërbime. Të mirat përfshijnë inventarët, mallrat e konsumueshme, tokën, ndërtesat, makineritë e pajisjet, aktivet jo-materiale dhe aktive të tjera jo-financiare. Megjithatë një njësi ekonomike nuk do të zbatojë këtë SNRF për transaksione në të cilat njësia ekonomike siguron të mira si pjesë e aktiveve neto të blera në një kombinim biznesi për të cilat zbatohet SNRF 3 *Kombinimet e biznesit(* rishikuar në 2008), në një kombinim njësish ekonomike ose biznesesh nën kontrollin e përbashkët siç është përshkruar në paragrafin B1-B4 të SNRF 3, ose kontributin e një biznesi në formimin e një sipërmarrjeje të përbashkët siç përcaktohet nga SNRF 11 *Marrëveshjet e përbashkëta*. Kështu, instrumentet e kapitalit të emetuara në një kombinim biznesi në këmbim të kontrollit të njësie së blerë nuk janë objekt i këtij SNRF. Megjithatë, instrumentet e kapitalit neto të dhëna punonjësve të njësisë së blerë në funksionin e tyre si punonjës (p.sh në këmbim të shërbimit të vazhdueshëm) janë objekt i këtij SNRF-je. Në mënyrë të ngjashme, anulimi, zëvendësimi ose modifikimi i *marrëveshjeve të pagesave bazuara në aksion*, për shkak të një kombinimi biznesi ose ristrukturime të tjera të kapitalit neto, duhet të trajtohen në përputhje me këtë SNRF. SNRF 3 jep udhëzime për përcaktimin nëse instrumentet e kapitalit

neto të emetuara në një kombinim biznesi janë pjesë e shumës së transferuar në këmbim për kontrollin e njësisë së blerë (dhe për këtë arsye brenda objektit të SNRF 3) ose janë në këmbim për shërbimin e vazhdueshëm për t'u njohur në periudhën pas kombinimit (dhe për këtë arsye është brenda objektit të këtij SNRF-je).

6 Ky SNRF nuk zbatohet për transaksione të pagesës të bazuara në aksione, në të cilat njësia ekonomike merr ose siguron të mira ose shërbime në bazë të një kontrate, që është objekt i paragrafëve 8–10 të SNK 32 *Instrumentet financiarë: Paraqitja* (e rishikuar në 2003) [1] ose paragrafët 2.4–2.7 të SNK 9 *Instrumentet financiarë*.

6A Ky SNRF përdor termin 'vlera e drejtë' në një mënyrë që ndryshon në disa aspekte nga përcaktimi i vlerës së drejtë në SNRF13 *Matje me vlerën e drejtë*. Prandaj kur aplikon SNRF 2, një njësi ekonomike mat vlerën e drejtë në përputhje me këtë SNRF dhe jo ne përputhje me SNRF 13.

Njohja

7 Një njësi ekonomike duhet të njohë të mallrat ose shërbimet e marra ose të siguruara në një transaksion të pagesës të bazuar në aksion, kur ajo merr të mirat ose kur ajo përfiton shërbimet. Njësia ekonomike duhet të njohë një rritje korresponduese në kapitalin neto nëse të mirat ose shërbimet përfitohen nga një transaksion i pagesës të bazuar në aksion për t'u shlyer me kapital neto ose në një detyrim nëse të mirat ose shërbimet sigurohen në një transaksion të pagesës së bazuar në aksion për t'u shlyer në mjete monetare.

8 Nëse të mirat ose shërbimet e marra ose të përfituara në një transaksion të pagesës të bazuar në aksion, nuk kualifikohen për njohje si aktive, ato duhet të njihen si shpenzime.

9 Zakonisht, një shpenzim vjen nga konsumi i të mirave ose shërbimeve. Për shembull, zakonisht shërbimet konsumohen menjëherë, prandaj në këtë rast njihet një shpenzim kur pala tjetër kryen shërbimin. Të mirat mund të konsumohen gjatë një periudhe kohore, ose në rastin e inventarëve mund të shiten në një datë të mëvonshme. Në këtë rast shpenzimi njihet kur të mirat konsumohen ose shiten. Megjithatë, ndonjëherë është e nevojshme të njihet një shpenzim para se të mirat ose shërbimet të jenë konsumuar ose shitur për shkak se ato nuk plotësojnë kushtet e njohjes si aktive. Për shembull një njësi ekonomike mund të sigurojë të mira si pjesë e një faze kërkimi në një projekt për zhvillimin e një produkti. Megjithëse këto të mira nuk janë konsumuar ato nuk kualifikohen për njohje si aktive sipas SNRF të zbatueshëm.

Transaksione të pagesës të bazuara në aksion që shlyen me kapital neto

Paraqitje e përgjithshme

10 Për transaksionet e pagesës të bazuara në aksion për t'u shlyer në kapital neto një njësi ekonomike duhet të matë të mirat ose shërbimet e përfituara dhe rritjen korresponduese në kapitalin neto, drejtpërsëdrejti me vlerën e drejtë të të mirave ose shërbimeve të marra me përjashtim të rastit kur vlera e drejtë nuk mund të matet në mënyrë të besueshme. Nëse njësia ekonomike nuk mund të vlerësojë në mënyrë të besueshme vlerën e drejtë të mallrave ose shërbimeve të marra, ajo do të masë vlerën e tyre, si dhe rritjen korresponduese në kapitalin neto, duke i'u referuar [2] vlerës së drejtë të instrumenteve të dhëna të kapitalit neto.

11 Për të zbatuar kërkesat e paragrafit 10 për transaksionet me *punonjësit dhe të tjerë që kryejnë shërbime të ngjashme*,[3] njësia ekonomike duhet të matë vlerën e drejtë të shërbimeve të përfituara, duke i'u referuar vlerës së drejtë të instrumenteve të dhënë të kapitalit neto, për shkak se zakonisht nuk është e mundur të vlerësohet në mënyrë të besueshme vlera e drejtë e shërbimeve të përfituara siç shpjegohet në paragrafin 12. Vlera e drejtë e këtyre instrumenteve të kapitalit neto do të matet në *datën e dhënies*.

12 Zakonisht aksionet, opsionet në aksion ose instrumente të tjera të kapitalit neto, u jepen punonjësve si pjesë e paketës së shpërblimit për ta, përveç pagës në mjete monetare dhe përfitimeve të tjera të punësimit. Zakonisht, nuk është e mundur të matet në mënyrë të drejtpërdrejtë shërbimi i përfituar për një përbërës të veçantë të paketës së shpërblimit të punonjësit. Gjithashtu, mund të mos jetë e mundur që të matet vlera e drejtë e totalit të paketës së shpërblimit në mënyrë të pavarur, pa matur në mënyrë të drejtpërdrejtë vlerën e

[1] Titulli i SNK 32 u ndryshua në 2005.

[2] Ky SNRF përdor frazën 'duke i'u referuar' dhe jo 'në', për shkak se transaksioni është përfundimisht i matur me shumëfishimin e vlerës së drejtë të instrumentit të dhënë, matur në datën e specifikuar në paragrafin 11 ose 13 (cilido prej tyre që është i aplikueshëm), me numrin e instrumenteve të kapitalit neto instrumentet që kushtëzohet, sikurse shpjegohet në paragrafin 19.

[3] Në pjesën në vijim të këtij SNRF-je, të gjitha referencat tek punonjësit, përfshijnë edhe të tjerët që japin shërbime të ngjashme.

 © IFRS Foundation

drejtë të instrumenteve të dhënë të kapitalit neto. Për më tepër, aksionet ose opsionet në aksion, ndonjëherë jepen si pjesë e një marrëveshje shpërblimi dhe jo si pjesë e një shpërblimi bazë p.sh., si një nxitës që punonjësit të qëndrojnë në njësinë ekonomike, ose për t'i shpërblyer ata për përpjekjet e tyre në përmirësimin e ecurisë së njësisë ekonomike. Duke i'u dhënë aksione ose opsione aksioni, përveç shpërblimit tjetër, njësia ekonomike paguan shpërblim shtesë për të marrë përfitime shtesë. Vlerësimi i vlerës së drejtë të këtyre përfitimeve shtesë paraqitet i vështirë. Për shkak të vështirësisë së matjes në mënyrë të drejtpërdrejtë të vlerës së drejtë të shërbimeve të përfituara, njësia ekonomike do të matë vlerën e drejtë të shërbimeve të përfituara nga punonjësit, duke i'u referuar vlerës së drejtë të instrumenteve të dhënë të kapitalit neto.

13 Për të zbatuar kërkesat e paragrafit 10 për transaksionet me palë të tjera, përveç punonjësve, do të ketë një hipotezë të kundërshtueshme se vlera e drejtë e të mirave ose shërbimeve të marra mund të vlerësohet në mënyrë të besueshme. Kjo vlerë e drejtë do të matet në ditën që njësia ekonomike merr të mirat ose pala tjetër kryen shërbimet. Në raste të rralla, nëse njësia ekonomike kundërshton këtë hipotezë sepse nuk mund të matë në mënyrë të besueshme vlerën e drejtë të mirave ose shërbimeve të përfituara, njësia ekonomike do të matë të mirat ose shërbimet e përfituara dhe rritjen korresponduese në kapitalin neto në mënyrë indirekte, duke i'u referuar vlerës së drejtë të instrumenteve të dhënë të kapitalit neto, të matur në datën që njësia ekonomike merr të mirat ose pala tjetër kryen shërbimet.

13A Në veçanti, nëse shuma e identifikueshme e marrë (nëse ka) nga njësia ekonomike duket që të jetë më pak sesa vlera e drejtë e instrumenteve të dhënë të kapitalit neto ose të detyrimit të lindur, në mënyrë tipike kjo situatë tregon se shuma të tjera (p.sh. mallrat ose shërbimet e paidentifikueshme) kanë qenë (ose do të) jenë marrë nga njësia ekonomike. Njësia ekonomike do të matë mallrat ose shërbimet e identifikueshme të marra në përputhje me këtë SNRF. Njësia ekonomike duhet të matë të mirat ose shërbimet marrë (ose për t'u marrë) si diferencë midis vlerës së drejtë të pagesës së bazuar në aksione dhe vlerës së drejtë së çdo malli apo shërbimi te identifikueshëm të marre (ose për t'u marrë). Njësia ekonomike do të masë mirat ose shërbimet e paidentifikueshme të marra në datën e dhënies. Megjithatë për transaksionet e shlyera në mjete monetare, detyrimi do të rivlerësohet në fund të çdo periudhe raportimi derisa të shlyhet në përputhje me paragrafët 30-33.

Transaksionet në të cilat merren shërbimet

14 Nëse instrumentet e dhënë të kapitalit neto *mbulohen* menjëherë, palës tjetër nuk i kërkohet që të përfundojë një pjesë të caktuar të shërbimit para se të bëhet e pakushtëzuar për këto instrumente të kapitalit neto. Në mungesë të evidencës që tregon për të kundërtën, njësia ekonomike do të supozojë se janë përfituar shërbimet e kryera nga pala tjetër si shumë për instrumentet e kapitalit neto. Në këtë rast, në datën e dhënies njësia ekonomike do të njohë shërbimet e marra plotësisht me një rritje korresponduese në kapital.

15 Nëse instrumentet e dhënë të kapitalit nuk kushtëzohen derisa pala tjetër të përfundojë një pjesë të caktuar të shërbimit, njësia ekonomike duhet të supozojë se shërbimet për t'u kryer nga pala tjetër, si shumë për këto instrumente të kapitalit neto, do të merren në të ardhmen gjatë *periudhës së kushtëzimit*. Njësia ekonomike do t`i trajtojë këto shërbime të kryera nga pala tjetër, gjatë periudhës së kushtëzimit, me një rritje korresponduese në kapitalin neto. Për shembull:

(a) nëse një punonjësi i jepen opsione në aksion me kushtin që të ketë tre vite shërbim, atëherë njësia ekonomike do të supozojë që shërbimet, të cilat do të kryhen nga punonjësi si shumë për opsionet në aksion, do të merren në të ardhmen përgjatë periudhës tre vjeçare të kushtëzimit.

(b) nëse një punonjësi i jepen opsione në aksion, me kushtin që të arrijë një *nivel të caktuar të performancës* dhe të qëndrojë në njësinë ekonomike derisa ky nivel i caktuar i performancës të plotësohet, dhe zgjatja e periudhës së kushtëzimit ndryshon në varësi të kohës kur plotësohet niveli i caktuar i performancës, njësia ekonomike duhet të supozojë se shërbimet që do të kryhen nga punonjësi si shumë për opsionet në aksion, do të merren në të ardhmen përgjatë periudhës së pritshme të kushtëzimit. Njësia ekonomike do të vlerësojë zgjatjen e pritshme të periudhës së kushtëzimit në datën e dhënies, bazuar në rezultatin më të mundshëm të nivelit të caktuar të performancës. Nëse kushti i performancës është një *kusht tregu*, vlerësimi i zgjatjes së periudhës së pritshme të kushtëzimit, do të jetë në koherencë me supozimet e përdorura në vlerësimin e vlerës së drejtë të opsionit të dhënë, dhe nuk do të rishikohet më pas. Nëse kushti i performancës nuk është një kusht tregu, njësia ekonomike do të rishikojë vlerësimin lidhur me zgjatjen e periudhës së kushtëzimit, nëse është e nevojshme, nëse informacion i mëpasshëm tregon se zgjatja e periudhës së kushtëzimit, ndryshon nga vlerësimet e mëparshme.

Transaksione të matura duke i'u referuar vlerës së drejtë të instrumenteve të kapitalit neto të dhuruara

Përcaktimi i vlerës së drejtë të instrumenteve të kapitalit neto të dhuruara

16 Për transaksionet e matura duke i'u referuar vlerës së drejtë të instrumenteve të dhënë të kapitalit neto, një njësi ekonomike duhet të matë vlerën e drejtë të instrumenteve të dhënë të kapitalit neto në *datën e matjes*, bazuar në çmimet e tregut, kur janë të disponueshme, duke marrë në konsideratë afatet dhe kushtet sipas të cilave ishin dhënë këto instrumente të kapitalit neto (objekt i kërkesave të paragrafëve 19–22).

17 Në mungesë të çmimeve të tregut, njësia ekonomike duhet të vlerësojë vlerën e drejtë të instrumenteve të dhënë të kapitalit neto, duke përdorur një teknikë vlerësimi për të vlerësuar se cili do të ishte çmimi i atyre instrumenteve të kapitalit neto në datën e matjes të një transaksioni të kryer në mënyrë të lirë midis palëve të palidhura me njëra-tjetrën, të mirinformuara dhe të vullnetshme. Teknika e vlerësimit duhet të jetë e qëndrueshme me metodologjitë e vlerësimit përgjithësisht të pranuara për vendosjen e çmimit të instrumenteve financiarë dhe duhet të përfshijë të gjithë faktorët dhe supozimet që pjesëmarrësit e mirinformuar dhe të vullnetshëm do të marrin në konsideratë gjatë vendosjes së çmimit (objekt i kërkesave të paragrafëve 19–22).

18 Shtojca B përmban udhëzime të mëtejshme për matjen e vlerës së drejtë të aksioneve dhe opsioneve në aksion,duke u përqendruar në afatet dhe kushtet specifike të cilat janë tipar i zakonshëm i dhënies së aksioneve ose opsioneve në aksion për punonjësit.

Trajtimi i kushteve të përfitimit

19 Një dhurimi i instrumenteve të kapitalit neto mund të kushtëzohet me plotësimin e kushtet specifike të përfitimit. Për shembull, një dhënie e aksioneve apo opsioneve të aksioneve një punonjësi zakonisht është e kushtëzuar me qëndrimin e punonjësit në punë për një periudhë kohore të caktuar. Mund të ketë kushte të performancës që duhet të plotësohen, të tilla si arritja nga ana e njësisë ekonomike e një rritje të caktuar në fitim ose një rritje e specifikuar në çmimin e aksionit të njësisë ekonomike. Kushtet e përfitimit, përveç kushteve të tregut, nuk duhet të merren në konsideratë kur vlerësohet vlera e drejtë e aksioneve ose opsioneve në aksion në datën e matjes. Në të vërtetë, kushtet specifike, që ndryshojnë nga kushtet e tregut, do të merren parasysh me rregullimin e numrit të instrumenteve të kapitalit neto të përfshirë në matjen e shumës së transaksionit, kështu që si përfundim shuma e njohur për mallrat ose shërbimet e përfituara, si shumë e instrumenteve të kapitalit neto të dhuruara do të bazohet në numrin e instrumenteve të kapitalit neto që eventualisht përmbushin kushtet. Kështu, duke u nisur nga vlerat akumuluara, nuk njihet asnjë shumë për mallrat ose shërbimet e përfituara, nëse instrumentet e dhuruara të kapitalit neto nuk mbulohen për shkak të mosplotësimit të një *kondite specifike kushtëzuese e* ndryshme nga një kusht tregtar, për shembull p.sh. pala tjetër nuk arrin të plotësojë një periudhë shërbimi të caktuar ose nuk është plotësuar kushti i performancës, siç kërkohet në paragrafin 21.

20 Për të zbatuar kërkesat e paragrafit 19, njësia ekonomike do të njohë një shumë për mallrat dhe shërbimet e përfituara gjatë periudhës së kushtëzuar në bazë të vlerësimit më të mirë të mundshëm të numrit të instrumenteve të kapitalit neto që pritet të kushtëzohen dhe do të rishikojë këtë vlerësim, nëse është e nevojshme, nëse informacioni i mëpasshëm tregon se numri i instrumenteve të kapitalit neto të pritshme për t`u kushtëzuar, ndryshon nga vlerësimet e mëparshme. Në datën e kushtëzimit, njësia ekonomike do të rishikojë vlerësimin për të barazuar numrin e instrumenteve të kapitalit neto që kushtëzohen përfundimisht, subjekt i kërkesave të paragrafit 21.

21 Kushtet e tregut të tilla si një çmim i synuar i aksionit sipas të cilit përcaktohet kushtëzimi, do të merren në konsideratë kur vlerësohet vlera e drejtë e instrumenteve të dhënë të kapitalit neto. Prandaj për grantet e instrumenteve të kapitalit neto me kushte tregu, njësia ekonomike do të njohë mallrat ose shërbimet e përfituara nga pala tjetër, që plotëson të gjitha kushtet e tjera të kushtëzimit (p.sh. shërbimet e përfituara nga një punonjës që është në shërbim për një periudhë të caktuar), pavarësisht nëse ai kusht tregu plotësohet.

Trajtimi i kushteve jo përfituese

21A Në mënyrë të ngjashme, një njësi ekonomike duhet të marrë parasysh të gjitha kondita jo-kushtëzuese kur vlerësohet vlera e drejtë e instrumenteve të dhënë të kapitalit neto. Prandaj, për grantet e instrumenteve të kapitalit neto me kondita jo-kushtëzuese, njësia ekonomike do të njohë të mirat ose shërbimet e marra nga një palë që kënaq të gjitha konditat e kushtëzimit që nuk janë kushtet e tregut (p.sh. shërbimet e marra nga një punonjës i cili mbetet në shërbim për periudhën e specifikuar e shërbimit), pavarësisht nëse këto konditat jo-kushtëzuese janë përmbushur.

 © IFRS Foundation

Trajtimi i tiparit të ripërtëritjes

22 Për opsionet me një *tipar të ripërtëritjes*, tipari i ripërtëritjes nuk do të merret në konsideratë kur vlerësohet vlera e drejtë e opsioneve të dhëna në datën e matjes. Në të vërtetë *opsioni i ripërtëritjes* do të trajtohet si dhënie e një opsioni të ri nëse dhe kur jepet më pas opsioni i ripërtëritjes.

Pas datës së kushtëzimit

23 Duke njohur mallrat dhe shërbimet e përfituara në përputhje me paragrafët 10–22 dhe një rritje korresponduese në kapitalin neto, njësia ekonomike nuk do të bëjë rregullim të mëpasshëm të totalit të kapitalit neto pas datës së kushtëzimit. Për shembull, njësia ekonomike nuk do të kthejë në vijim shumën e njohur për shërbimet e përfituara nga një punonjës nëse më pas instrumentet e kushtëzuar të kapitalit humben ose në rastin e opsioneve në aksion, opsionet nuk ushtrohen. Megjithatë, kjo kërkesë nuk përjashton njësinë ekonomike nga njohja e një transferimi brenda kapitalit neto, p.sh. një transferim nga një përbërës i kapitalit neto tek një tjetër.

Nëse vlera e drejtë e instrumenteve të kapitalit neto nuk mund të vlerësohet në mënyrë të besueshme

24 Kërkesat në paragrafët 16–23 zbatohen nëse njësia ekonomike kërkohet të matë një transaksion të pagesave të bazuar në aksion, duke i'u referuar vlerës së drejtë të instrumenteve të dhënë të kapitalit neto. Në raste të rralla, njësia ekonomike mund të mos jetë në gjendje të vlerësojë në mënyrë të besueshme vlerën e drejtë të instrumenteve të dhënë të kapitalit neto në datën e matjes, në përputhje me kërkesat në paragrafët 16–22. Vetëm në këto raste të rralla, njësia ekonomike do të:

(a) matë instrumentet e kapitalit neto me *vlerën e perceptuar* të tyre, fillimisht në datën që njësia ekonomike merr mallrat ose pala tjetër kryen shërbimet, dhe më pas, në fund të çdo periudhe raportimi dhe në datën finale të shlyerjes, me ndonjë ndryshim në vlerën e perceptuar të njohur në fitim ose humbje. Për dhënien e opsioneve në aksion, marrëveshjet e pagesës të bazuara në aksion shlyhen përfundimisht kur opsionet ushtrohen, humben (p.sh. përfundimi i punësimit) ose skadojnë (p.sh në fund të jetës së opsionit).

(b) njohë mallrat ose shërbimet e përfituara bazuar në numrin e instrumenteve të kapitalit neto që së fundmi kushtëzohen ose (nëse është e zbatueshme) së fundmi janë ushtruar. Për të zbatuar këtë kërkesë për opsionet në aksion, për shembull, njësia ekonomike do të njohë të mirat ose shërbimet e përfituara gjatë periudhës së kushtëzimit,nëse ka, në përputhje me paragrafët 14 dhe 15, me përjashtim të rastit kur nuk zbatohen kërkesat në paragrafin 15(b) lidhur me kushtin e tregut. Shuma e njohur për të mirat ose shërbimet e përfituara gjatë periudhës së kushtëzimit do të bazohet në numrin e opsioneve në aksion, të pritshme për t`u kushtëzuar. Njësia ekonomike do të rishikojë këtë vlerësim, nëse është e nevojshme, kur informacioni i mëpasshëm tregon se numri i opsioneve në aksion, të pritshme për t`u kushtëzuar, ndryshon nga vlerësimet e mëparshme. Në datën e kushtëzimit njësia ekonomike do të rishikojë vlerësimin për të barazuar numrin e instrumenteve të kapitalit neto që mbulonin përfundimisht. Pas datës së kushtëzimit njësia ekonomike do të kthejë shumën e njohur për të mirat dhe shërbimet e përfituara nëse opsionet në aksion, më pas humben, ose skadojnë në fund të jetës së opsionit në aksion.

25 Nëse një njësi ekonomike zbaton paragrafin 24, nuk është e nevojshme të zbatojë paragrafët 26–29, sepse çdo modifikim i afateve dhe kushteve sipas të cilave janë dhënë instrumentet e kapitalit neto, do të merret në konsideratë kur zbatohet metoda e vlerës së perceptuar e paraqitur në paragrafin 24. Megjithatë, kur një njësi ekonomike shlyen një dhënie të instrumenteve të kapitalit neto për të cilën është zbatuar paragrafi 24:

(a) nëse shlyerja ndodh gjatë periudhës së kushtëzimit, njësia ekonomike do të trajtojë shlyerjen si një përshpejtim të kushtëzimit dhe prandaj do të njohë menjëherë shumën që do të njihej ndryshe për shërbimet e përfituara përgjatë periudhës së mbetur të kushtëzimit.

(b) çdo pagesë e bërë në shlyerje do të trajtohet si një riblerje e instrumenteve të kapitalit neto, d.m.th. si një zbritje nga kapitali neto me përjashtim të madhësisë që pagesa tejkalon vlerën e perceptuar të instrumenteve të kapitalit neto, të matur në datën e riblerjes. Çdo tejkalim i tillë do të njihet si shpenzim.

Modifikimi i afateve dhe kushteve për të cilat kanë qenë dhënë instrumentet e kapitalit neto, përfshirë anulimet dhe shlyerjet

26 Një njësi ekonomike mund të modifikojë afatet dhe kushtet për të cilat janë dhënë instrumentet e kapitalit. Për shembull, ajo mund të pakësojë çmimin e ushtrimit të opsioneve të dhëna punonjësve(d.m.th. të ri

çmojë opsionet) ç'ka e rrit vlerën e drejtë të këtyre opsioneve. Kërkesat në paragrafët 27–29 për të trajtuar efektet e modifikimeve shprehen në kontekstin e transaksioneve të pagesës të bazuara në aksion me punonjësit. Megjithatë, kërkesat do të zbatohen edhe për transaksionet e pagesës të bazuara në aksion me palët e tjera, përveç punonjësve, të cilat do të maten duke i'u referuar vlerës së drejtë të instrumenteve të dhënë të kapitalit neto. Në rastin e fundit, çdo referim në paragrafët 27–29 për datën e dhënies do t'i referohet në të vërtetë datës që njësia ekonomike merr të mirat ose pala tjetër kryen shërbimet.

27 Njësia ekonomike do të njohë të paktën shërbimet e përfituara të matura në datën e dhënies me vlerën e drejtë të instrumenteve të dhënë të kapitalit neto, me përjashtim të atyre instrumenteve të kapitalit neto të cilat nuk mbulohen për shkak të mosplotësimit të një kondite kushtëzuese (të ndryshme nga kushti i tregut) që ishte e specifikuar në datën e dhënies. Kjo zbatohet pavarësisht ndonjë modifikimi të afateve dhe kushteve, sipas të cilave janë dhënë instrumentet e kapitalit neto, ose një anulimi apo shlyerje e kësaj dhënie të instrumenteve të kapitalit neto. Gjithashtu, njësia ekonomike do të njohë efektet e modifikimeve që rrisin totalin e vlerës së drejtë të marrëveshjes së pagesës të bazuar në aksion, ose që përndryshe janë përfituese për punonjësin. Në Shtojcën B jepet udhëzim mbi zbatimin e kësaj kërkese.

28 Nëse njësia ekonomike anulon ose shlyen një dhënie instrumentesh të kapitalit neto gjatë periudhës së kushtëzimit (të ndryshme nga një dhënie e anulluar prej humbjes, kur nuk plotësohen konditat e kushtëzimit):

(a) njësia ekonomike do të trajtojë anullimin ose shlyerjen si një përshpejtim të kushtëzimit,dhe prandaj do të njohë menjëherë shumën që ndryshe do të njihej për shërbimet e përfituara përgjatë periudhës së mbetur të kushtëzimit.

(b) çdo pagesë e bërë ndaj punonjësit në anullim ose shlyerje të dhënies, do të trajtohet si një riblerje e interesit të kapitalit neto, d.m.th., si një zbritje nga kapitali neto me përjashtim të madhësisë që pagesa tejkalon vlerën e drejtë të instrumenteve të dhënë të kapitalit neto, të matur në datën e riblerjes. Çdo tejkalim i tillë do të njihet si shpenzim. Megjithatë, në qoftë se marrëveshja e pagesës së bazuar në aksione përfshinte përbërësit e detyrimit, njësia ekonomike duhet të rimatë vlerën e drejtë të detyrimit në datën e anulimit ose shlyerjes. Çdo pagesë e bërë për të shlyer përbërësin e detyrimit do të kontabilizohet si një likuidim i detyrimit.

(c) nëse instrumentet e rinj të kapitalit neto u jepen punonjësve,dhe në datën kur jepen këto instrumente të rinj të kapitalit neto, njësia ekonomike identifikon instrumentet e rinj të kapitalit neto të dhëna si zëvendësues të instrumenteve të kapitalit neto për instrumentet e kapitalit neto të anulluara, njësia ekonomike do të trajtojë dhënien e instrumenteve zëvendësues të kapitalit neto në të njëjtën mënyrë si një modifikim i dhënies fillestare të instrumenteve të kapitalit neto, në përputhje me paragrafin 27 dhe udhëzimin në Shtojcën B. Vlera e drejtë e rritur e dhënë është ndryshimi midis vlerës së drejtë të instrumenteve të kapitalit zëvendësues dhe vlerës së drejtë neto të instrumenteve të kapitalit të anuluar, në datën kur janë dhënë instrumentet e kapitalit zëvendësues. Vlera e drejtë neto e instrumenteve të anuluar të kapitalit neto është vlera e drejtë e tyre, menjëherë para anulimit, minus shumën e ndonjë pagese të bërë punonjësve në anulim të instrumenteve të kapitalit neto, e cila trajtohet si një zbritje nga kapitali neto në përputhje me (b) më sipër. Nëse njësia ekonomike nuk identifikon instrumentet e rinj të dhënë të kapitalit neto si instrumente zëvendësues të kapitalit neto për instrumentet e anuluar të kapitalit neto, njësia ekonomike do t`i trajtojë këto instrumente të rinj të kapitalit neto si një dhënie të re instrumentesh të kapitalit neto.

28A Nëse një njësi ekonomike ose pala tjetër mund të zgjedhë për të përmbushur një konditë jo-kushtëzuese, njësia ekonomike duhet të trajtojë dështimin e njësisë ose palës tjetër për të përmbushur këtë konditë jo-kushtëzuese gjatë periudhës së kushtëzimit, si një anulim.

29 Nëse një njësi ekonomike riblen instrumente të kapitalit neto të kushtëzuar, pagesa e bërë për punonjësin do të trajtohet si një zbritje nga kapitali neto, me përjashtim të madhësisë që pagesa tejkalon vlerën e drejtë të instrumenteve të riblerë të kapitalit neto, të matur në datën e riblerjes. Çdo tejkalim i tillë do të njihet si shpenzim.

Transaksione të pagesës të bazuara në aksion, që shlyhen në mjete monetare

30 Për transaksionet e pagesës të bazuara në aksion që shlyen në mjete monetare, njësia ekonomike do të mat mallrat ose shërbimet e blera dhe detyrimin që ka lindur me vlerën e drejtë të detyrimit, në përputhje me kërkesat e paragrafëve 31-33D. Derisa të shlyhet detyrimi, njësia ekonomike do të rimatë vlerën e drejtë të detyrimit në fund të çdo periudhe raportimi dhe në datën e shlyerjes dhe ndonjë ndryshim në vlerë duhet të njihet në fitimin ose humbjen e periudhës.

 © IFRS Foundation

31 Për shembull, një njësi ekonomike mund t‘u japë të drejtën punonjësve në vlerësimin e aksioneve si pjesë e paketës së shpërblimit të tyre, ku punonjësit do të kenë të drejtë për një pagesë në të ardhmen në mjete monetare (sesa në një instrument kapitali neto), bazuar në rritjen e çmimit të aksionit të njësisë ekonomike nga një nivel i caktuar për një periudhë kohore të caktuar. Ose një njësi ekonomike mund t’u japë punonjësve të vet një të drejtë për marrjen e një pagese të ardhshme në mjete monetare duke u dhënë atyre të drejtën për aksione (përfshirë aksione për t’u emetuar pas ushtrimit të opsioneve në aksion)të cilat janë tërheqëse, ose në mënyrë të detyrueshme (p.sh. pas përfundimit të punësimit) ose në opsionin e punonjësit. Këto marrëveshje janë shembuj të transaksioneve tëpagesave të bazuara në aksione që shlyen me mjete monetare. Të drejtat e vlerësimit të aksioneve përdorenpër të ilustruar disa nga kërkesat në paragrafët 32-33D; megjithatë, kërkesat në këto paragrafë zbatohen për të gjitha transaksionet e pagesave të bazuara në aksione që shlyen me mjete monetare.

32 Njësia ekonomike do të njohë shërbimet e përfituara, dhe një detyrim për të paguar këto shërbime, kur punonjësit kryejnë këto shërbime. Për shembull, disa të drejta të vlerësimit te aksionit mbulohen menjëherë dhe prandaj punonjësve nuk u kërkohet të përfundojnë një periudhë të caktuar të shërbimit për të përfituar të drejtën e pagesës në mjete monetare. Në mungesë të evidencës që tregon për të kundërtën, njësia ekonomike do të supozojë se janë përfituar shërbimet e kryera nga punonjësit në këmbim të drejtave të vlerësimit te aksionit. Pra, njësia ekonomike do të njohë menjëherë shërbimet e përfituara dhe një detyrim për të paguar për to. Nëse të drejtat e vlerësimit te aksionit nuk mbulohen derisa punonjësit të kenë përfunduar një periudhë të caktuar të shërbimit, njësia ekonomike do të njohë shërbimet e përfituara dhe detyrimin për të paguar për to, kur punonjësit të kryejnë shërbimin gjatë asaj periudhe.

33 Detyrimi do të matet, fillimisht dhe në çdo periudhë raportimi derisa të shlyhet, me vlerën e drejtë të të drejtave të vlerësimit të aksionit, duke zbatuar një model vlerësimi të opsioneve, që merr në konsideratë afatet dhe kushtet sipas të cilave janë dhënë të drejtat e vlerësimit të aksionit dhe madhësinë e shërbimit të kryer nga punonjësit deri në atë datë, sipas kërkesave të paragrafëve 33A-33D. Një njësi ekonomike mund të modifikojë afatet dhe kushtet për të cilat është dhënë një pagesë e bazuar në aksione që shlyen me mjete monetare. Udhëzimi për modifikimin e një transaksioni të pagesës të bazuar në aksione që ndryshon klasifikimin e tij nga të shlyerit me mjete monetare në shlyerje me kapital është dhënë në paragrafët B44A-B44C të Shtojcës B.

Trajtimi i kushteve të përfitimit

33A Një transaksion pagese i bazuar në aksione që shlyet në mjete monetare mund të kushtëzohet me plotësimin e kushteve specifike. Mund të ketë kushte të performancës që duhet të plotësohen, të tilla si arritja nga ana e njësisë ekonomike e një rritje të caktuar në fitim ose një rritje e specifikuar në çmimin e aksionit të njësisë ekonomike. Kushtet specifike, që janë të ndryshme nga kushtet e tregut, nuk duhet të merren në konsideratë kur vlerësohet vlera e drejtë e pagesës të bazuar në aksione që shlyen me mjete monetare në datën e matjes. Në vend të kësaj, kushtet specifike, të ndryshme nga kushtet e tregut, do të merren parasysh me rregullimin e numrit të shpërblimeve të përfshira në matjen e detyrimit që rrjedh nga transaksioni.

33B Për të zbatuar kërkesat në paragrafin 33A, njësia ekonomike do të njohë një shumë për mallrat ose shërbimet e marra gjatë periudhës së kushtëzimit. Kjo shumë do të bazohet në vlerësimin më të mirë të mundshëm të numrit të shpërblimeve që pritet të plotësojnë kushtet specifike. Njësia ekonomike do të rishikojë këtë vlerësim, nëse është e nevojshme, kur informacioni i mëpasshëm tregon se numri i opsioneve në aksion, të pritshme për t`u kushtëzuar, ndryshon nga vlerësimet e mëparshme. Në datën e kushtëzimit, njësia ekonomike do të rishikojë vlerësimin për të barazuar numrin e instrumenteve të kapitalit neto që kushtëzojnë përfundimisht.

33C Kushtet e tregut, si p.sh. një nivel i caktuar i çmimit të aksionit për të cilin është vendosur kushtëzimi, (ose e drejta e ushtrimit), si dhe kushtet jo-kushtëzuese, do të merren parasysh gjatë vlerësimit të vlerës së drejtë të pagesës së bazuar në aksione që shlyet me mjete monetare të dhëna dhe kur ri matim vlerën e drejtë në fund të çdo periudhe raportuese dhe në datën e shlyerjes.

33D Si rezultat i zbatimit të paragrafëve 30-33C, shuma e akumuluar e njohur përfundimisht për mallrat ose shërbimet e marra si pagesë për transaksionin e bazuar në aksione që shlyet me mjete monetare, është e barabartë me shumën e mjeteve monetare që paguhet.

Transaksionet e pagesave të bazuara në aksione me një tipar të shlyerjes neto nga detyrimet për tatimin në burim

33E Ligjet ose rregullat tatimore mund të detyrojnë një njësi ekonomike të mbajë një shumë si detyrim për tatimin në burim ndaj një punonjësi që ka lidhje me një pagesë të bazuar në aksione dhe transferimin e kësaj shume, normalisht në mjete monetare, tek organet tatimore në emër të punonjësit. Për të përmbushur

këtë detyrim, kushtet e marrëveshjes së pagesës së bazuar në aksione mund të lejojnë ose të kërkojnë që njësia ekonomike të mbajë një numër të instrumenteve të kapitalit neto të barabartë me vlerën monetare të detyrimit tatimor të punonjësit nga numri i përgjithshëm i instrumenteve të kapitalit neto që do të ishin lëshuar për këtë punonjës në momentin e ushtrimit(ose të plotësimit të kushteve) të pagesës së bazuar në aksione (pra marrëveshja e pagesës së bazuar në aksione ka një 'veçori të shlyerjes për shumën neto').

33F Si përjashtim ndaj kërkesave në paragrafin 34, transaksioni i përshkruar në paragrafin 33E do të klasifikohet në tërësinë e tij si një transaksion pagese i bazuar në aksione që shlyet me instrumente të kapitalit neto nëse do të ishte klasifikuar si i tillë në mungesë të tiparit për shlyerje neto.

33G Njësia ekonomike zbaton paragrafin 29 të këtij Standardi për të llogaritur mbajtjen e aksioneve për të financuar pagesën e tatimit në burim tek organet tatimore që kanë lidhje me detyrimin e tatimit në burim të punonjësit, që rrjedh nga kjo pagesë e bazuar në aksione. Prandaj, pagesa e bërë do të llogaritet si një zbritje nga kapitali për aksionet e mbajtura, përveçse në rastin kur pagesa tejkalon vlerën e drejtë në datën e shlyerjes për neto të instrumenteve të kapitalit neto të mbajtura si tatim në burim.

33H Përjashtimi në paragrafin 33F nuk zbatohet për:

(a) një marrëveshje pagese të bazuar në aksione me një tipar të shlyerjes neto për të cilën nuk ka detyrim për njësinë ekonomike sipas ligjeve ose rregullave tatimore për të mbajtur tatim në burim për një punonjës që ka lidhje me atë pagesë të bazuar në aksione; ose

(b) çdo instrument kapitali që njësia ekonomike i ka mbajtur më tepër sesa detyrimi tatimor përkatës i punonjësit, që ka lidhje me pagesën e bazuar në aksione (pra njësia ekonomike ka mbajtur një sasi aksionesh që tejkalon vlerën monetare të detyrimit tatimor të punonjësit). Këto aksione të tepërta të mbajtura në burim duhet të trajtohen si një pagesë e bazuar në aksione që shlyen me mjete monetare kur kjo shumë paguhet në mjete monetare (ose pasuri të tjera) tek punonjësi.

Transaksione të pagesës të bazuara në aksion me alternativa në mjete monetare

34 Për transaksionet e pagesës të bazuara në aksion në të cilat kushtet e marrëveshjes i sigurojnë ose njësisë ekonomike ose palës tjetër një zgjedhje nëse njësia ekonomike do të shlyejë transaksionin në mjete monetare (ose aktive të tjera) ose duke emetuar instrumente të kapitalit neto, njësia ekonomike do ta trajtojë atë transaksion, ose përbërës të atij transaksioni, si transaksion të pagesës të bazuar në aksione për t'u shlyer në mjete monetare, nëse dhe në deri në masën në të cilën njësia ekonomike ka pësuar një detyrim për t'u shlyer në mjete monetare ose në aktive të tjera, ose si një transaksion të pagesës së bazuar në aksione për t'u shlyer me kapital neto nëse dhe deri në masën që nuk është pësuar një detyrim i tillë.

Transaksione të pagesës të bazuara në aksion në të cilat afatet e marrëveshjes i sigurojnë palës tjetër një zgjedhje të shlyerjes

35 Kur një njësi ekonomike i ka dhënë një pale tjetër të drejtën për të zgjedhur nëse një transaksion i pagesës i bazuar në aksion do të shlyhet në mjete monetare[4]ose duke emetuar instrumente të kapitalit neto, njësia ekonomike ka dhënë një instrument financiar të përbërë, i cili përfshin një përbërës borxhi (d.m.th të drejtën palës tjetër për të kërkuar pagesën në mjete monetare) dhe një përbërës të kapitalit neto (d.m.th. të drejtën e palës tjetër për të kërkuar shlyerje në instrumentet e kapitalit neto dhe jo në mjete monetare). Për transaksionet me palët e tjera, të ndryshme nga punonjësit,në të cilat vlera e drejtë e të mirave ose shërbimeve të përfituara matet në mënyrë të drejtpërdrejtë, njësia ekonomike do të matë përbërësit e kapitalit neto të instrumentit financiar të përbërë si diferencë mes vlerës së drejtë të mirave ose shërbimeve të përfituara dhe vlerës së drejtë të përbërësit borxh, në datën në të cilën janë marrë të mirat ose shërbimet.

36 Për transaksionet e tjera, përfshirë transaksionet me punonjësit,njësia ekonomike do të matë vlerën e drejtë të instrumentit financiar të përbërë në datën e matjes,duke marrë në konsideratë afatet dhe kushtet sipas të cilave ishin dhënë të drejtat për mjete monetare ose në instrumente të kapitalit neto.

37 Për të zbatuar paragrafin 36, njësia ekonomike do të matë fillimisht vlerën e drejtë të përbërësit borxh dhe më pas do të matë vlerën e drejtë të përbërësit të kapitalit neto—duke marrë në konsideratë se pala tjetër duhet të humbasë të drejtën për të marrë mjete monetare me qëllim që të përfitojë instrumentin e kapitalit neto. Vlera e drejtë instrumentit financiar të përbërë është shuma e vlerës së drejtë të dy përbërësve. Megjithatë, transaksionet e pagesës të bazuara në aksion, në të cilat pala tjetër ka zgjedhjen e shlyerjes, shpesh janë të strukturuara në mënyrë të tillë që vlera e drejtë e një alternative shlyerjeje është e njëjtë me

[4] Në paragrafët 35–43,të gjitha referencat në mjete monetare përfshijnë edhe aktive të tjera të njësisë ekonomike.

 © IFRS Foundation

vlerën e drejtë të alternativës tjetër. Për shembull, pala tjetër mund të ketë të drejtën të zgjedhë marrjen e opsioneve në aksion ose të drejtave të vlerësimit te aksionit, të shlyeshme në mjete monetare. Në raste të tilla, vlera e drejtë e përbërësit të kapitalit neto është zero dhe kështu vlera e drejtë e instrumentit financiar të përbërë është e njëjtë me vlerën e drejtë të përbërësit borxh. Në mënyrë analoge, nëse vlera e drejtë e alternativave të shlyerjes ndryshon, vlera e drejtë e përbërësit të kapitalit neto, zakonisht do të jetë më e madhe se zero, rast në të cilin vlera e drejtë e instrumentit financiar të përbërë do të jetë më e madhe se vlera e drejtë e përbërësit borxh.

38 Njësia ekonomike do të trajtojë veças të mirat ose shërbimet e përfituara ose të siguruara kundrejt çdo përbërësi të instrumentit financiar të përbërë. Për përbërësin borxh, njësia ekonomike do të njohë të mirat ose shërbimet e siguruara dhe një detyrim për të paguar për këto të mira ose shërbime, ndërkohë që pala tjetër ofron të mirat ose kryen shërbimet në përputhje me kërkesat e zbatueshme për transaksionet e pagesës të bazuara në aksion, për t'u shlyer në mjete monetare (paragrafët 30–33). Për përbërësin e kapitalit neto (nëse ka), njësia ekonomike do të njohë të mirat ose shërbimet e përfituara dhe një rritje në kapitalin neto, ndërkohë që pala tjetër ofron të mirat ose kryen shërbimet në përputhje më kërkesat e zbatueshme për transaksionet e pagesës të bazuara në aksion, për t'u shlyer me kapital neto (paragrafët 10–29).

39 Në datën e shlyerjes, njësia ekonomike do të rimatë detyrimin me vlerën e drejtë të tij. Nëse njësia ekonomike emeton instrumente të kapitalit neto në shlyerje dhe jo duke paguar mjete monetare, detyrimi do të transferohet direkt tek kapitali neto, si shumë për instrumentet e emetuar të kapitalit neto.

40 Nëse njësia ekonomike paguan shlyerjen në mjete monetare dhe jo duke emetuar instrumente të kapitalit neto, kjo pagesë do të zbatohet për të shlyer plotësisht detyrimin. Çdo përbërës i kapitalit neto, i njohur më parë do të mbetet brenda kapitalit neto. Duke zgjedhur marrjen e mjeteve monetare në shlyerje, pala tjetër humbet të drejtën të marrë instrumente të kapitalit neto. Megjithatë, kjo kërkesë nuk përjashton njësinë ekonomike nga njohja e një transferimi brenda kapitalit neto, p.sh. një transferim nga një përbërës i kapitalit neto tek një tjetër.

Transaksione të pagesës të bazuara në aksion, në të cilat afatet e marrëveshjes i sigurojnë njësisë ekonomike një zgjedhje të shlyerjes

41 Për një transaksion pagese të bazuar në aksion, në të cilin afatet e marrëveshjes i sigurojnë një njësie ekonomike zgjedhjen nëse ajo duhet të shlyejë në mjete monetare ose duke emetuar instrumente të kapitalit neto, njësia ekonomike do të përcaktojë nëse ka një detyrim aktual për të shlyer në mjete monetare dhe e trajton atë sipas transaksionit të pagesës të bazuar në aksion. Njësia ekonomike ka një detyrim aktual për të shlyer në mjete monetare, nëse zgjedhja e shlyerjes në instrumente të kapitalit neto nuk ka përmbajtje tregtare (p.sh. sepse ligjërisht njësisë ekonomike nuk i lejohet të emetojë aksione), ose njësia ekonomike ka një praktikë të shkuar, ose një politikë të deklaruar të shlyerjes në mjete monetare, ose zakonisht shlyen në mjete monetare kurdoherë kur pala tjetër kërkon shlyerjen në mjete monetare.

42 Nëse njësia ekonomike ka një detyrim aktual për të shlyer në mjete monetare, ajo do ta trajtojë transaksionin në përputhje me kërkesat e zbatueshme për transaksionet e pagesës të bazuara në aksion, të shlyeshme në mjete monetare, në paragrafët 30–33.

43 Nëse nuk ekziston një detyrim i tillë, njësia ekonomike do ta trajtojë transaksionin në përputhje me kërkesat e zbatueshme për transaksionet e pagesave të bazuar në aksion, për t'u shlyer me kapital neto, në paragrafët 10–29. Në shlyerje:

(a) nëse njësia ekonomike zgjedh të shlyejë në mjete monetare, pagesa e mjeteve monetare do të trajtohet si riblerje e interesit në kapitali neto, d.m.th. si një zbritje nga kapitali neto, me përjashtim të rastit të theksuar më poshtë në pikën (c).

(b) nëse njësia ekonomike zgjedh të shlyejë duke emetuar instrumente të kapitalit neto, nuk kërkohet kontabilizim i mëtejshëm (përveç një transferimi nga një përbërës i kapitalit neto tek një tjetër, nëse është e nevojshme), me përjashtim të rastit të theksuar në pikën (c) më poshtë.

(c) nëse njësia ekonomike zgjedh alternativën e shlyerjes me vlerën e drejtë më të lartë,në datën e shlyerjes, njësia ekonomike do të njohë një shpenzim shtesë për tejkalimin e vlerës së dhënë, d.m.th. diferencës midis mjeteve monetare të paguara dhe vlerës së drejtë të instrumenteve të kapitalit neto, që do të ishin emetuar ose diferencës midis vlerës së drejtë të instrumenteve të kapitalit neto të emetuar dhe shumës së mjeteve monetare, që ndryshe do të duhej të paguhej, secila që të jetë e zbatueshme.

Transaksionet e pagesës së bazuar në aksione ndërmjet njësive ekonomike të grupit (ndryshime të 2009)

43A Për transaksionet e pagesave të bazuara në aksione midis njësive ekonomike të grupit, në pasqyrat e saj financiare ose individuale, njësia ekonomike që merr të mirat ose shërbimet do të matë të mirat ose shërbimet e marra ose si pagese në kapital ose si pagesa ne mjete monetare duke vlerësuar:

(a) natyrën e shpërblimeve të marra, dhe

(b) të drejtat dhe detyrimet e veta.

Shuma e njohur nga njësia ekonomike pritëse e mallrave ose shërbimeve mund të ndryshojnë nga shuma e njohur nga grupi i konsoliduar apo nga një grup tjetër njësish ekonomike që paguan mbi bazën e transaksioneve të pagesës së bazuar në aksione.

43B Njësia ekonomike që merr të mallra apo shërbimet duhet t'i masë mallrat ose shërbimet e marra si një transaksion pagese i bazuar në aksione në raste kur:

(a) shpërblimet e dhëna janë instrumente të veta të kapitalit, ose

(b) njësia ekonomike nuk ka asnjë detyrim të shlyejë transaksionin e pagesës së bazuar në aksione.

Njësia ekonomike duhet të ri masë më pas transaksione të tilla të pagesës së bazuar në aksione vetëm për ndryshimet në konditat jo të kushtëzuara të tregut në përputhje me paragrafët 19-21. Në të gjitha rrethanat e tjera, njësia ekonomike që merr mallrat ose shërbimet do të masë mallrat ose shërbimet e marra si një transaksion pagese bazuar në aksione i shlyer në mjete monetare.

43C Njësia ekonomike që paguan përmes një transaksioni pagese të bazuar në aksione kur mallrat apo shërbimet merren nga një njësi e grupit duhet të njohë transaksionet e pagesës së bazuar në aksione vetëm nëse është shlyer me intrumenta të kapitalit të vetë shoqërisë. Përndryshe, transaksioni duhet të njihet si një transaksion pagese i bazuar në aksione i shlyer në mjete monetare.

43D Disa transaksione të grupit përfshijnë marrëveshje ripagimi që i kërkojnë një njësie të grupit të paguajë një njësi tjetër të grupit për kryerjen e pagesave të bazuara në aksione për furnitorët e mallrave ose shërbimeve. Në raste të tilla, njësia ekonomike që merr mallrat ose shërbimet do të trajtojë transaksionin e pagesës së bazuar në aksione, në përputhje me paragrafin 43B pavarësisht shlyerjes së marrëveshjeve brenda grupit.

Dhënia e informacioneve shpjeguese

44 Një njësi ekonomike do të japë informacion shpjegues që u mundëson përdoruesve të pasqyrave financiare të kuptojnë natyrën dhe madhësinë e marrëveshjeve të pagesës të bazuar në aksion, që ka ekzistuar gjatë periudhës.

45 Në zbatim të parimit të dhënë në paragrafin 44, njësia ekonomike do të japë informacion shpjegues për të paktën sa vijon:

(a) një përshkrim të çdo tipi marrëveshjeje të pagesës të bazuar në aksion, që ka ekzistuar gjatë periudhës, përfshirë afatet dhe kushtet e përgjithshme të çdo marrëveshje, të tilla si konditat e kushtëzimit, afatin maksimal të dhënies së opsioneve dhe metodën e shlyerjes (p.sh. nëse është në mjete monetare ose në kapital neto). Një njësi ekonomike me shumë tipe të ngjashme të marrëveshjeve të pagesës të bazuara në aksion, mund të bashkojë këtë informacion, me përjashtim të rastit kur dhënia e informacioneve shpjeguese veças për çdo marrëveshje është e nevojshme për të plotësuar parimin në paragrafin 44.

(b) numrin dhe mesataren e ponderuar të çmimit të ushtrimit të opsioneve në aksion, për secilin nga grupet në vijim të opsioneve:

(i) gjendjen e papaguar në fillim të periudhës;

(ii) dhënë gjatë periudhës;

(iii) humbur gjatë periudhës;

(iv) ushtruar gjatë periudhës;

(v) skaduar gjatë periudhës;

(vi) gjendjen e papaguar në fund të periudhës; dhe

(vii) të ushtrueshme në fund të periudhës.

 © IFRS Foundation

(c) për opsionet në aksione të ushtruara gjatë periudhës, çmimin mesatar të ponderuar të aksionit në datën e ushtrimit. Nëse opsionet ishin ushtruar në mënyrë të rregullt gjatë periudhës, njësia ekonomike mund të japë në vend të tij, informacion shpjegues për çmimin mesatar të ponderuar të aksionit gjatë periudhës.

(d) për opsionet në aksione gjendje në fund të periudhës, intervalin e çmimeve të ushtrimit dhe mesataren e ponderuar të jetës së mbetur të kontraktuar. Nëse intervali i çmimeve të ushtrimit është i gjerë, opsionet gjendje do të ndahen në intervale, të cilat kanë kuptim për vlerësimin e numrit dhe kohës së aksioneve shtesë, që mund të emetohen dhe të mjeteve monetare që mund të merren në rast ushtrimi të këtyre opsioneve.

46 Një njësi ekonomike do të japë informacion shpjegues, që mundëson përdoruesit e pasqyrave financiare të kuptojnë sesi vlera e drejtë e të mirave ose shërbimeve të përfituara, ose vlera e drejtë e instrumenteve të kapitalit neto të dhëna është përcaktuar gjatë periudhës.

47 Nëse njësia ekonomike ka matur vlerën e drejtë të të mirave dhe shërbimeve të përfituara si shumë për instrumentet e kapitalit neto të njësisë ekonomike në mënyrë indirekte, duke i'u referuar vlerës së drejtë të instrumenteve të dhënë të kapitalit neto në zbatim të parimit të paragrafit 46, njësia ekonomike do të japë informacion shpjegues për të paktën sa vijon:

(a) për opsionet në aksione të dhëna gjatë periudhës, vlerën e drejtë sipas mesatares së ponderuar për ato opsione në datën e matjes dhe informacion sesi ishte matur vlera e drejtë duke përfshirë:

(i) modelin e vlerësimit te çmimit te opsioneve të përdorur, dhe të dhënat për atë model, përfshirë mesataren e ponderuar të çmimit të aksioneve, lëvizshmërinë e pritshme, jetën e opsionit, dividendët e pritshëm, normat e interesit pa rrezik dhe ndonjë të dhënë tjetër për modelin, përfshirë metodën e përdorur dhe supozimet e bëra për të përfshirë efektet e ushtrimit të hershëm të pritshëm;

(ii) mënyrën se si ka qenë përcaktuar paqëndrueshmëria e pritshme, përfshirë një shpjegim të madhësisë në të cilën paqëndrueshmëria e pritshme ishte bazuar në paqëndrueshmërinë historike; dhe

(iii) faktin nëse dhe mënyrën se si ndonjë tipar tjetër i opsionit të dhënë ishte përfshirë në matjen e vlerës së drejtë, p.sh. një kusht tregu.

(b) për instrumentet e tjerë të kapitalit neto të dhëna gjatë periudhës (d.m.th. të ndryshme nga opsionet në aksione), numrin dhe vlerën e drejtë sipas mesatares së ponderuar për ato instrumente të kapitalit neto në datën e matjes dhe informacion për mënyrën se si ishte matur vlera e drejtë duke përfshirë:

(i) nëse vlera e drejtë nuk ishte matur në bazë të një çmimi tregu të vrojtueshëm, mënyrën se si ai ka qenë përcaktuar;

(ii) faktin nëse dhe mënyrën se si ishin përfshirë në matjen e vlerës së drejtë dividendët; dhe

(iii) faktin nëse dhe mënyrën se si ndonjë tipar tjetër i instrumenteve të dhënë të kapitalit neto ishte përfshirë në matjen e vlerës së drejtë.

(c) për marrëveshjet e pagesës të bazuara në aksion, që ishin modifikuar gjatë periudhës:

(i) një shpjegim të këtyre modifikimeve;

(ii) rritjen e vlerës së drejtë të dhënë (si rezultat i këtyre modifikimeve); dhe

(iii) informacion për mënyrën se si ishte matur rritja e vlerës së drejtë, në përputhje me kërkesat e paraqitura (a) dhe (b) më sipër, nëse është e zbatueshme.

48 Nëse njësia ekonomike ka matur në mënyrë direkte vlerën e drejtë të mirave ose shërbimeve të përfituara gjatë periudhës, njësia ekonomike do të japë informacion shpjegues për mënyrën sesi ishte përcaktuar vlera e drejtë, p.sh. nëse vlera e drejtë ishte matur sipas çmimit të tregut të këtyre të mirave ose shërbimeve.

49 Nëse njësia ekonomike ka kundërshtuar supozimin në paragrafin 13, ajo do të japë informacion shpjegues për këtë fakt dhe një shpjegim pse supozimi ishte kundërshtuar.

50 Një njësi ekonomike do të japë informacion shpjegues që u mundëson përdoruesve të pasqyrave financiare të kuptojnë efektin e transaksioneve të pagesës të bazuara në aksion në fitimin ose humbjen e njësisë ekonomike për periudhën dhe në pozicionin e saj financiar.

51 Në zbatim të parimit të dhënë në paragrafin 50, njësia ekonomike do të japë informacion shpjegues për të paktën sa vijon:

(a) shpenzimet gjithsej të njohura për periudhën që vijnë nga transaksionet e pagesës të bazuara në aksion, në të cilat janë përfituar të mira ose shërbime të cilat nuk kualifikoheshin për njohje si aktive dhe kështu ishin njohur menjëherë si shpenzime, përfshirë dhënien e informacioneve shpjeguese të veçanta për atë pjesë të shpenzimeve gjithsej që vijnë nga transaksionet e trajtuara si transaksione të pagesës të bazuara në aksion për t'u shlyer me kapital neto;

(b) për detyrimet që vijnë nga transaksionet e pagesës të bazuara në aksion:

(i) vlerën kontabël totale në fund të periudhës; dhe

(ii) vlerën totale të perceptuar në fund të periudhës për detyrimet për të cilat e drejta e palës tjetër për mjete monetare ose aktive të tjera ka qenë e kushtëzuar në fund të periudhës (p.sh. ka kushtëzuar të drejtat e vlerësimit te aksionit).

52 Nëse informacioni i kërkuar nga ky SNRF, për t'u dhënë si informacion shpjegues, nuk plotëson parimet në paragrafët 44, 46 dhe 50, njësia ekonomike do të japë këtë informacion shpjegues si informacion shtesë të nevojshëm për të plotësuar ato. Për shembull, nëse një njësi ekonomike ka klasifikuar ndonjë transaksion pagese të bazuar në aksione si transaksione të shlyera me instrumente të kapitalit në përputhje me paragrafin 33F, njësia ekonomike do të japë shpjegim të vlerësimit të shumës që pret të transferojë tek organet tatimore për të paguar detyrimin tatimor të punonjësit në ato raste kur është e nevojshme të informohen përdoruesit për efektet e mundshme të fluksit të mjeteve monetare që lidhen me marrëveshjen e pagesës së bazuar në aksione.

Periudhat kalimtare

53 Për transaksionet e pagesës të bazuara në aksion për t'u shlyer me kapital neto, njësia ekonomike do të zbatojë këtë SNRF për dhënien e aksioneve, opsioneve në aksione ose intrumenta të tjera të kapitalit neto, të cilët janë dhënë pas datës 7 nëntor 2002 dhe nuk janë kushtëzuar ende në datën e hyrjes në fuqi të këtij SNRF-je.

54 Njësia ekonomike inkurajohet por nuk i kërkohet të zbatojë këtë SNRF për dhënie të tjera të instrumenteve të kapitalit neto, nëse njësia ekonomike ka dhënë informacione shpjeguese publike për vlerën e drejtë të këtyre instrumenteve të kapitalit neto, të përcaktuar në datën e matjes.

55 Për të gjitha dhëniet e instrumenteve të kapitalit neto për të cilat zbatohet ky SNRF, njësia ekonomike do të ri paraqesë informacion krahasues dhe, nëse është e zbatueshme, do të rregullojë tepricën e çeljes së fitimit të pashpërndarë për periudhën më të hershme të paraqitur.

56 Për të gjitha dhëniet e instrumenteve të kapitalit neto për të cilat nuk është zbatuar ky SNRF (p.sh.instrumentet e kapitalit neto të dhënë më datën ose më parë se data 7 nëntor 2002), njësia ekonomike do të japë megjithatë, informacionin shpjegues të kërkuar nga paragrafët 44 dhe 45.

57 Nëse pas hyrjes në fuqi të SNRF-së, një njësi ekonomike modifikon afatet ose kushtet e një dhënie të instrumenteve të kapitalit neto për të cilat nuk është zbatuar ky SNRF, megjithatë, njësia ekonomike do të zbatojë paragrafët 26–29 për të trajtuar të tilla modifikime.

58 Për detyrimet që vijnë nga transaksione të pagesës të bazuara në aksion, që kanë ekzistuar në datën e hyrjes në fuqi të këtij SNRF-je, njësia ekonomike do të zbatojë SNRF-në në mënyrë retrospektive. Për këto detyrime, njësia ekonomike do të paraqesë informacion krahasues, përfshirë rregullimin e tepricës së çeljes së fitimit të pashpërndarë në periudhën më të hershme të paraqitur, për të cilën është paraqitur informacioni krahasues, përveçse kur njësia ekonomike nuk kërkohet të paraqesë informacion krahasues në madhësinë që ky informacion lidhet me një periudhë ose datë më të hershme se data 7 nëntor 2002.

59 Njësia ekonomike inkurajohet, por nuk kërkohet të zbatojë në mënyrë retrospektive SNRF për detyrimet e tjera që vijnë nga transaksionet e pagesës të bazuara në aksion, për shembull, për detyrimet që ishin shlyer gjatë periudhës për të cilën është paraqitur informacioni krahasues.

59A Një njësi ekonomike do të zbatojë ndryshimet në paragrafët 30-31, 33-33H dhe B44A–B44C siç përcaktohet më poshtë. Periudhat e mëparshme nuk do të riparaqiten.

(a) Ndryshimet në paragrafët B44A–B44C zbatohen vetëm për ndryshimet që ndodhin në datën që njësia ekonomike i zbaton ndryshimet për herë të parë e në vijim.

(b) Ndryshimet në paragrafët 30-31 dhe 33-33D zbatohen për transaksionet e pagesave të bazuara në aksione që nuk kanë plotësuar kushtet specifiket në datën kur një njësi ekonomike zbaton ndryshimet për herë të parë dhe për transaksionet e pagesave të bazuara në aksione të dhëna në datën kur një njësi ekonomike zbaton ndryshimet për herë të parë e në vijim. Për transaksionet e pagesave të bazuara në aksione të dhëna përpara datës kur njësia ekonomike zbaton ndryshimet për herë të parë, por që nuk kanë plotësuar kushtet specifike, një njësi ekonomike do të rimasë

 © IFRS Foundation

detyrimin në atë datë dhe të njohë efektin e ri matjes në tepricën e fitimeve të pa shpërndara të periudhës raportuese në të cilën ndryshimet zbatohen për herë të parë (ose sipas rastit në një përbërës tjetër të kapitalit neto).

(c) Ndryshimet në paragrafët 33E–33H dhe ndryshimi në paragrafin 52 zbatohen për transaksionet e pagesave të bazuara në aksione që nuk kanë plotësuar kushtet specifike (ose kanë plotësuar kushtet, por nuk është ushtruar e drejta e tyre) në datën kur një njësi ekonomike zbaton ndryshimet për herë të parë dhe për transaksionet e pagesave të bazuara në aksione të dhëna në datën kur një njësi ekonomike zbaton ndryshimet për herë të parë e në vijim. Për transaksionet e pagesave të bazuara në aksione (ose përbërësit e tyre) që nuk kanë plotësuar kushtet specifike (ose i kanë plotësuar por nuk është ushtruar e drejta) të cilat janë klasifikuar më parë si pagesa të bazuara në aksione që shlyen me mjete monetare, por që tani janë klasifikuar si transaksione që shlyen me instrumente kapitali, në përputhje me ndryshimet, një njësi ekonomike do të riklasifikojë vlerën e detyrimit të pagesës së bazuar në aksione, në kapitalin neto në datën kur ajo zbaton ndryshimet për herë të parë.

59B Pavarësisht nga kërkesat në paragrafin 59A, një njësi ekonomike mund të zbatojë ndryshimet në paragrafin 63D në mënyrë retrospektive, në përputhje me dispozitat kalimtare në paragrafët 53-59 të këtij Standardi, në përputhje me SNK 8 *Politikat kontabël, ndryshimet në vlerësimet kontabël dhe gabimet* nëse dhe vetëm nëse është e mundur pa ndodhur akoma. Nëse një njësi ekonomike zgjedh zbatimin retrospektiv, ajo duhet ta bëjë këtë për të gjitha ndryshimet e bëra nga*Klasifikimi dhe matja e transaksioneve të pagesave të bazuara në aksion*e (Ndryshimet në SNRF 2).

Data e hyrjes në fuqi

60 Një njësi ekonomike duhet të zbatojë këtë SNRF për periudhat vjetore që fillojnë më datën 1 janar 2005 e në vijim. Inkurajohet zbatimi i menjëhershëm. Nëse një njësi ekonomike e zbaton SNRF-në për një periudhë që fillon përpara datës 1 janar 2005, ajo do ta deklarojë këtë fakt.

61 SNRF 3 (i rishikuar në 2008) dhe *Përmirësimet tek SNRF-të* të publikuara në prill 2009 kanë ndryshuar paragrafin 5. Një njësi ekonomike do të zbatojë këto ndryshime për periudhat vjetore që fillojnë më datën 1 korrik 2009 e në vijim. Lejohet zbatimi përpara kësaj date. Nëse një njësi ekonomike zbaton SNRF 3 (rishikuar 2008) për një periudhë më të hershme, ndryshimi do të zbatohet edhe për këtë periudhë të hershme.

62 Një njësi ekonomike do të zbatojë ndryshimet e mëposhtme në mënyrë retrospektive në periudhat vjetore që fillojnë më ose pas 1 janar 2009:

(a) kërkesat e paragrafit 21A në lidhje me trajtimin e konditave jo-kushtëzuese;

(b) përkufizimet e rishikuara të 'kushtëzuara' dhe 'konditave të kushtëzimit' në Shtojcën A;

(c) ndryshimet në paragrafët 28 dhe 28A në lidhje të anulimet.

Lejohet zbatimi përpara kësaj date. Nëse një njësi ekonomike zbaton këto ndryshime për një periudhë që fillon përpara datës 1 janar 2009, ajo duhet të japë informacione shpjeguese për këtë fakt.

63 Një njësi ekonomike do të zbatojë ndryshimet e mëposhtme të bëra ne *Transaksionet e grupit të pagesës së bazuar në aksione* të publikuara në qershor 2009 në mënyrë retrospektive, në përputhje me dispozitat kalimtare në paragrafët 53-59, në përputhje me SNK 8 për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas 1 janar 2010:

(a) ndryshimi i paragrafit 2, me fshirjen e paragrafit 3 dhe shtimin e paragrafëve 3A dhe 43A–43D dhe paragrafët B45, B47, B50, B54, B56–B58 dhe B60 në shtojcën B në lidhje me kontabilitetin për transaksionet mes njësive ekonomike të grupit.

(b) përkufizimet e rishikuara në Shtojcën A të termave të mëposhtëm:

- transaksione pagese me aksione të shlyera në mjete monetare,
- transaksione pagese me aksione të shlyer në kapital neto,
- marrëveshje të pagesave me aksione, dhe
- transaksione me pagesa në bazë të aksioneve.

Nëse informacioni i nevojshëm për zbatim retrospektiv nuk është i disponueshëm, atëherë një njësi ekonomike duhet të pasqyrojnë në pasqyrat e saj financiare individuale ose të veçanta shumat e njohura më parë në grupin e pasqyrave financiare të konsoliduara. Lejohet zbatimi përpara kësaj date. Nëse një njësi ekonomike zbaton ndryshimet për një periudhë që fillon përpara datës 1 janar 2010, ajo duhet të japë informacione shpjeguese për këtë fakt.

63A SNRF 10 *Pasqyrat financiare të konsoliduara* dhe SNRF 11, publikuar në maj 2011, ndryshoi paragrafin 5 dhe Shtojcën A. Një njësi ekonomike duhet të zbatojë këto ndryshime, kur ajo zbaton SNRF 10 dhe SNRF 11.

63B *Përmirësime vjetore të SNRF-ve Cikli 2010-2012*, të publikuara në dhjetor 2013, ndryshuan paragrafët 15 dhe 19. Në shtojcën A përkufizimi i "kushtet e përfitimit" dhe i "kushteve të tregut" janë ndryshuar dhe janë shtuar përkufizimi i "*kushteve të performancës*" dhe "kushteve të shërbimit". Një njësi ekonomike duhet të aplikojë në mënyrë retrospektive këto ndryshime të transaksioneve të pagesës të bazuar në aksione për të cilat data e grantit është më 1 korrik 2014 ose më pas. Lejohet zbatimi përpara kësaj date. Nëse një njësi ekonomike zbaton ndryshimin për një periudhë më të hershme, ajo do të japë informacione shpjeguese për këtë fakt.

63C SNRF 9 i publikuar në korrik 2014 ka ndryshuar paragrafin 6. Njësia ekonomike do t'i zbatojë këto ndryshime, kur zbaton SNRF 9.

63D *Klasifikimi dhe matja e transaksioneve të pagesave të bazuara në aksione* (Ndryshimet në SNRF 2), të publikuara në qershor 2016, ka ndryshuar paragrafët 19, 30-31, 33, 52 dhe 63 dhe ka shtuar paragrafët 33A-33H, 59A-59B, 63D dhe B44A-B44C dhe titujt që lidhen me to. Një njësi ekonomike do të zbatojë këto ndryshime për periudhat vjetore nga data 1 janar 2018 e në vazhdim. Lejohet zbatimi përpara kësaj date. Nëse një njësi ekonomike zbaton ndryshimet për një periudhë më të hershme, ajo duhet të japë informacione shpjeguese për këtë fakt.

63E *Ndryshimet në referencat për kuadrin konceptual në standardet e SNRF-ve*, të publikuara në vitin 2018, ndryshuan shënimin në përkufizimin e një instrumenti të kapitalit të vet në Shtojcën A. Një njësi ekonomike do të zbatojë këtë ndryshim për periudhat vjetore që fillojnë më 1 janar 2020 e më pas. Aplikimi më i hershëm lejohet nëse njëkohësisht një njësi ekonomike gjithashtu zbaton të gjitha ndryshimet e tjera të përfshira në *Ndryshimet në referencat për kuadrin konceptual në standardet e SNRF-ve*. Një njësi ekonomike do të zbatojë ndryshimin në SNRF 2 në mënyrë retrospektive, në përputhje me dispozitat kalimtare në paragrafët 53–59 të këtij Standardi, në përputhje me SNK 8 *Politikat kontabël, ndryshimet në vlerësimet kontabël dhe gabimet*. Megjithatë, nëse një njësi ekonomike përcakton se aplikimi retrospektiv do të ishte i pazbatueshëm ose do të kërkonte kosto dhe përpjekje të panevojshme, ajo do të zbatojë ndryshimin në SNRF 2 duke i'u referuar paragrafëve 23-28, 50-53 dhe 54F të SNK 8.

Tërheqja e Interpretimeve

64 *Transaksionet e grupit të pagesës së bazuar në aksione* publikuar në qershor 2009 zëvendëson KIRFN 8 *Objektin e SNRF 2* dhe KIRFN 11 SNRF 2-*Transaksionet e aksioneve të grupit dhe të thesarit*. Ndryshimet e bëra në atë dokument përfshinin kërkesat e mëparshme të përcaktuara në KIRFN 8 dhe KIRFN 11 si vijon:

(a) ndryshohet paragrafi 2 dhe shtohet paragrafi 13A në lidhje me kontabilitetin për transaksionet në të cilat njësia ekonomike nuk mund të identifikojë në mënyrë specifike disa ose të gjitha mallrat ose shërbimet e marra. Këto kërkesa ishin në fuqi për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas 1 maj 2006.

(b) shtoi paragrafët B46, B48, B49, B51–B53, B55, B59 dhe B61 në Shtojcën B në lidhje me kontabilitetin për transaksionet midis njësive ekonomike të grupit. Këto kërkesa ishin në fuqi për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas 1 mars 2007.

Këto kërkesa janë zbatuar në mënyrë retrospektive në përputhje me kërkesat e SNK 8, në përputhje me dispozitat kalimtare të SNRF 2.

 © IFRS Foundation

Shtojca A
Termat e përkufizuara

Kjo shtojcë është pjesë përbërëse e këtij SNRF.

transaksione pagese me aksione të shlyera në mjete monetare

Transaksion i pagesës i bazuar në aksion në të cilin njësia ekonomike përfiton të mira ose shërbime kundrejt një detyrimi për të transferuar mjete monetare ose aktive të tjera tek furnitori i këtyre të mirave ose shërbimeve për shuma që bazohen në çmimin (ose vlerën) e **instrumenteve të kapitalit neto** (përfshirë aksionet ose **opsione në aksione)**, të njësisë ekonomike ose të një grupi tjetër njësish.

punonjësit dhe të tjerë që japin shërbime të ngjashme

Individë të cilët i japin shërbime personale njësisë ekonomike dhe ose (a) individë që shihen si punonjës për qëllime ligjore ose tatimore, (b) individë që punojnë për njësinë ekonomike sipas udhëzimeve të saj në të njëjtën mënyrë si individët që shihen si punonjës për qëllime ligjore ose tatimore, ose (c) shërbimet e kryera janë të njëjta me ato të kryera nga punonjësit. Për shembull termi përfshin të gjithë personelin drejtues, d.m.th ata persona të cilët kanë autoritetin dhe përgjegjësinë për planifikim, drejtim dhe kontroll të aktiviteteve të njësisë ekonomike, përfshirë drejtorët jo-ekzekutivë.

instrument i kapitalit neto

Një kontratë që tregon interesin e mbetur në aktivet e një njësie ekonomike pas zbritjes së të gjitha detyrimeve të saj.[5]

instrument kapitali neto i dhuruar

E drejta (e kushtëzuar ose e pakushtëzuar) për një i**nstrument të kapitalit neto** të njësisë ekonomike të dhënë nga njësia ekonomike një pale tjetër sipas një **marrëveshjeje të pagesës së bazuar në aksione**.

transaksione pagese me aksione të shlyer në kapital neto

Transaksione të pagesës të bazuara në aksion, në të cilat njësia ekonomike

(a) përfiton të mira ose shërbime si shumë për **instrumente të kapitalit neto** të njësisë ekonomike (përfshirë aksione ose **opsione në aksion**), ose

(b) merr mallra apo shërbime, por nuk ka detyrime për t'i shlyer transaksionet me furnitorin.

vlera e drejtë

Çmimi me të cilin një aktiv do të shkëmbehej ose që do paguhej për të shlyer një detyrim, ose një **instrument kapitali i marrë** mund të shkëmbehej, në një transaksion midis palëve të njohura dhe me vullnet të lirë.

datë e dhënies

Data në të cilën njësia ekonomike dhe një palë tjetër (përfshirë një punonjës) **lidhin një marrëveshje të pagesës të bazuar në aksion**, që është data kur njësia ekonomike dhe pala tjetër bien dakord së bashku për afatet dhe kushtet e marrëveshjes. Në datën e dhënies njësia ekonomike i jep palës tjetër të drejtën për mjete monetare, aktive të tjera ose **instrumente të kapitalit neto** të njësisë ekonomike, duke siguruar që janë plotësuar **konditat e kushtëzimit** specifike, nëse ka. Nëse kjo marrëveshje është objekt i një procesi miratimi (për shembull nga ana e aksionarëve), data e dhënies është data kur merret miratimi.

vlera e perceptuar

Diferenca midis **vlerës së drejtë** të aksioneve për të cilët pala tjetër ka të drejtën (e kushtëzuar ose jo) për të nënshkruar, ose për të cilat ajo ka të drejtën për t`i marrë, dhe çmimit (nëse ka) që duhet (ose do të) paguajë pala tjetër për këto aksione. Për shembull një **opsion aksioni** me një çmim ushtrimi prej 15NJM,[6] në një aksion me vlerë të drejtë prej 20NJM, ka një vlerë të perceptuar prej 5NJM.

kusht tregu

Një **kusht i performancës** kushtëzim mbi të cilin çmimi i periudhës, plotësimi i kushtëzimeve ose të ushtruarit e të drejtës së një **instrumenti të kapitalit** varet nga të qenit i lidhur me çmimin (ose vlerën) e tregut të **instrumenteve të kapitalit** të njësisë ekonomike (ose të instrumenteve të kapitalit të një tjetër njësie ekonomike të grupit), si p.sh:

(a) arritja e një çmimi të specifikuar të aksionit ose e një shumë të specifikuar të

---

5 *Kuadri i raportimit financiar* publikuar më 2018 e përkufizon një detyrim si një detyrim aktual të një njësie ekonomike për të transferuar një burim ekonomik si rezultat i ngjarjeve të kaluara.

6 Në këtë shtojcë, shumat monetare janë shprehur në 'Njësi monetare' (NJM).

vlerës së perceptuar të një **opsioni aksioni;** ose

(b) arritjen e një objektivi specifik që është i bazuar në çmimin (ose vlerën) e tregut të **instrumenteve të kapitalit** të njësisë ekonomike (ose të instrumenteve të kapitalit të një njësie tjetër ekonomike të të njëjtit grup) i lidhur me një indeks të çmimeve të tregut të **instrumenteve të kapitalit** të një njësie tjetër ekonomike.

Një kusht i tregut kërkon që pala tjetër të plotësojë një periudhë e shërbimi të specifikuar (si psh., një **kusht shërbimi)**; kërkesa e shërbimit mund të jetë e drejtpërdrejtë ose e nënkuptuar.

data e matjes

Data në të cilën matet, për qëllime të këtij SNRF-je, **vlera e drejtë** e **instrumenteve të dhënë të kapitalit neto**. Për transaksionet me **punonjësit dhe të tjerë, që kryejnë shërbime të ngjashme,** data e matjes është **data e dhënies.** Për transaksionet me palë të tjera, përveç punonjësve (dhe atyre që japin shërbime të ngjashme), data e matjes është data në të cilën njësia ekonomike merr të mirat ose pala tjetër kryen shërbimet.

kushti i performancës

Një **konditë e kushtëzimit** që kërkon që:

(a) pala tjetër të plotësojë një periudhë e shërbimi të specifikuar (d.m.th., një **kusht shërbimi)**; kërkesa e shërbimit mund të jetë e drejtpërdrejtë ose e nënkuptuar; dhe

(b) të arrihet objektivi (objektivat) e performancës ndërkohë që pala tjetër është duke ofruar shërbimin e kërkuar në (a).

Periudha e arritjes së objektivit (objektivave) të performancës:

(a) nuk duhet të kalojë përtej periudhës së shërbimit; dhe

(b) mund të fillojë përpara periudhës së shërbimit me kusht që data e fillimit të objektivit të performancës të mos jetë në thelb përpara fillimit të periudhës së shërbimit.

Një objektiv performance përcaktohet duke i'u referuar:

(a) operacioneve (ose aktiviteteve) të veta të njësisë ekonomike ose operacioneve (ose aktiviteteve) të një njësie ekonomike tjetër të së njëjtit grup (d.m.th., jo kusht tregu); ose

(b) çmimi (ose vlera) e **instrumenteve të kapitalit** të një njësie ekonomike ose instrumentet e kapitalit të një njësie tjetër ekonomike të të njëjtit grup (duke përfshirë aksionet dhe **opsionet e aksionit**) (d.m.th., një **kusht tregu)**.

Një objektiv i performancës mund të lidhet ose me performancën e njësisë ekonomike në tërësi ose me një pjesë të njësisë ekonomike (ose pjesë të grupit), si psh., një divizion apo një i punësuar individ.

tipar i ripërtëritjes

Një tipar që siguron një dhënie automatike të **opsioneve në aksion** shtesë, nëse mbajtësi i opsionit ushtron opsionet e dhëna më parë duke përdorur aksionet e njësisë ekonomike dhe jo mjetet monetare, për të plotësuar çmimin e ushtrimit.

opsion i ripërtëritjes

Një **opsion në aksion,** i ri i dhënë kur një aksion përdoret për të plotësuar çmimin e ushtrimit të një opsioni në aksion të mëparshëm.

konditat e shërbimit

Një **konditë e kushtëzimit** që kërkon nga pala tjetër të plotësojë një periudhë e shërbimi të specifikuar gjatë së cilës ajo i ofron shërbime njësisë ekonomike. Nëse pala tjetër, pavarësisht nga shkaqet, nuk mund të ofrojë shërbimin gjatë **periudhës së kushtëzuar**, ajo ka dështuar për të plotësuar kushtin e vendosur. Një konditë shërbimi nuk kërkon të arrihet ndonjë objektiv performance.

marrëveshje e pagesës e bazuar në aksion

Një marrëveshje midis njësisë ekonomike (apo një njësie ekonomike[7] ose aksionari, pjesë të grupit)dhe një pale tjetër (përfshirë një punonjës) për të marrë pjesë në një transaksion të pagesës të bazuar në aksion, e cila i jep të drejtën palës tjetër të marrë

(a) mjete monetare ose aktive të tjera të njësisë ekonomike si shuma që janë të

[7] 'Një grup' përkufizohet në Shtojcën A të SNRF 10 *Pasqyrat financiare të konsoliduara* si "shoqëria mëmë dhe filialet e saj" nga këndvështrimi i shoqërisë mëmë përfundimtare të njësisë raportuese."

 © IFRS Foundation

bazuara në çmimin(ose vlerën) e **instrumenteve të tjerë të kapitalit neto** (përfshirë aksionet ose **opsionet e aksioneve**) të njësisë ekonomike, ose të një grupi njësish ekonomike, ose

(b) për të marrë **instrumente të kapitalit neto**(duke përfshirë aksionet dhe **opsionet e aksionit**) të njësisë ekonomike apo një grup njësish të njësisë ekonomike,

duke siguruar që janë plotësuar, nëse ka, **konditat e kushtëzimit**.

transaksione me pagesa në bazë të aksioneve

Transaksion në të cilin njësia ekonomike

(a) përfiton të mira ose shërbime nga furnitori i tyre (përfshirë këtu edhe punonjësit) në një **marrëveshje të pagesës së bazuar në aksione**, ose

(b) merr përsipër një detyrim për shlyerjen e një furnitori përmes një **marrëveshje të pagesës së bazuar në aksione** kur një njësi tjetër ekonomike e grupit përfiton këto të mira apo shërbime.

opsioni në aksion

Një kontratë që i jep mbajtësit të drejtën, por jo detyrimin, të nënshkruajë aksionet e njësisë ekonomike me një çmim fiks ose të përcaktuar për një periudhë të caktuar kohe.

kushtëzon

Për të fituar të drejtën. Sipas një **marrëveshjeje të pagesës të bazuar në aksione,** një e drejtë e palës tjetër për të marrë mjete monetare, aktive të tjera ose **instrumente të kapitalit neto** të njësisë ekonomike, kushtëzohet me plotësimin e ndonjë **kondite** të specifikuar **të kushtëzimit.**

konditat e kushtëzimit

Kushte që duhet të plotësohen nga pala tjetër për të patur të drejtën për të marrë mjete monetare, aktive të tjera ose **instrumente të kapitalit neto** të njësisë ekonomike, sipas një **marrëveshje të pagesës të bazuar në aksion**. Një konditë kushtëzimi është ose një kusht shërbimi ose një **kusht performance**.

periudha e kushtëzimit

Periudha gjatë së cilës duhet të plotësohen të gjitha **konditat e kushtëzimit,**të specifikuara të një **marrëveshjeje të bazuar në pagesat në aksion**.

Shtojca B
Udhëzim për zbatim

Kjo shtojcë është pjesë përbërëse e këtij SNRF.

Vlerësimi i vlerës së drejtë të instrumenteve të kapitalit neto të marrë

B1 Paragrafët B2-B41të kësaj shtojce trajtojnë matjen e vlerës së drejtë të aksioneve dhe opsioneve në aksion, duke u përqendruar në afatet dhe kushtet specifike të cilat janë tipar i zakonshëm i dhënies së aksioneve ose opsioneve në aksion punonjësve. Prandaj, ajo nuk është shteruese. Gjithashtu, për shkak se çështjet e vlerësimit të trajtuara më poshtë përqendrohen në aksionet dhe opsionet në aksion, të dhëna punonjësve, supozohet se vlera e drejtë e aksioneve dhe opsioneve në aksion matet në datën e dhënies. Megjithatë, shumë nga çështjet e vlerësimit të trajtuara më poshtë (p.sh. përcaktimi i paqëndrueshmërisë së pritshme) zbatohen edhe në kontekstin e vlerësimit të vlerës së drejtë të aksioneve ose opsioneve në aksion, të dhëna palëve, që ndryshojnë nga punonjësit, në datën që njësia ekonomike merr të mirat ose pala tjetër kryen shërbimet.

Aksionet

B2 Për aksionet e dhëna punonjësve, vlera e drejtë e aksioneve do të matet me çmimin e tregut të aksioneve të njësisë ekonomike (ose një çmimi tregut të vlerësuar, nëse aksionet e njësisë ekonomike nuk janë të listuara në bursë), e rregulluar për të marrë parasysh afatet dhe kushtet sipas të cilave u dhanë aksionet (me përjashtim të konditave të kushtëzimit që përjashtohen nga matja e vlerës së drejtë në përputhje paragrafët 19–21).

B3 Për shembull, nëse punonjësi nuk ka të drejtë të marrë dividendë gjatë periudhës së kushtëzimit,ky faktor do të merret në konsideratë kur vlerësohet vlera e drejtë e aksioneve të dhëna. Në mënyrë të ngjashme, nëse aksionet janë objekt i kufizimeve në transferim pas datës së kushtëzimit, ky faktor do të merret në konsideratë por vetëm në masën që kufizimet pas kushtëzimit ndikojnë çmimin që do të paguajë për atë aksion një pjesëmarrës i tregut i mirë informuar dhe i vullnetshëm. Për shembull, nëse aksionet tregtohen gjerësisht në një treg të madh dhe likuid, kufizimet pas kushtëzimit të transferimit mund të kenë pak efekt, nëse kanë, në çmimin që do të paguajë për këto aksione një pjesëmarrës tregu i mirë informuar dhe i vullnetshëm. Kufizimet në transferim ose kufizime të tjera, që ekzistojnë gjatë periudhës së kushtëzimit nuk do të merren në konsideratë kur vlerësohet vlera e drejtë në datën e dhënies së aksioneve të dhëna, sepse këto kufizime rrjedhin nga ekzistenca e konditave të kushtëzimit, të cilat trajtohen në përputhje me paragrafët 19–21.

Opsionet në aksion

B4 Për opsionet në aksion të dhëna punonjësve, në shumë raste nuk janë të disponueshme çmimet e tregut për shkak se opsionet e dhëna janë objekt i afateve dhe kushteve, të cilat nuk janë të zbatueshme për opsionet e tregtueshme. Nëse nuk ekzistojnë opsione të tregtueshme me afate dhe kushte të ngjashme, vlera e drejtë e opsioneve të dhëna do të vlerësohet duke zbatuar një model të vlerësimit të çmimit të opsioneve.

B5 Njësia ekonomike do të marrë në konsideratë faktorët që do të shqyrtonin pjesëmarrësit e mirë informuar dhe të vullnetshëm në zgjedhjen e modelit të vlerësimit të çmimit të opsioneve që do të zbatojnë. Për shembull, shumë opsione të punonjësve kanë jetë të gjatë, janë zakonisht të ushtrueshëm gjatë periudhës midis datës së kushtëzimit dhe fundit të jetës së opsionit, dhe shpesh ushtrohen më herët. Këta faktorë duhet të merren në konsideratë kur vlerësohet vlera e drejtë në datën e dhënies së opsioneve. Për shumë njësi ekonomike kjo mund të përjashtojë përdorimin e formulës Black-Scholes-Merton, e cila nuk lejon mundësinë e ushtrimit para fundit të jetës së opsionit, dhe mund të mos pasqyrojnë në mënyrë të përshtatshme efektet e ushtrimit të hershëm të pritshëm. Gjithashtu, ajo nuk lejon mundësinë që paqëndrueshmëria e pritshme dhe të dhëna të tjera të modelit, të ndryshojnë gjatë jetës së opsionit. Megjithatë, për opsionet në aksione me jetë ligjore relativisht të shkurtër ose që duhet të ushtrohen brenda një periudhe të shkurtër kohe pas datës së kushtëzimit, faktorët e identifikuar më sipër mund të mos zbatohen. Në këto raste formula Black-Scholes-Merton mund të nxjerrë një vlerë e cila është në thelb e njëjtë me modelin më fleksibël të vlerësimit të çmimit të opsionit.

B6 Të gjithë modelet e vlerësimit të çmimit të opsioneve marrin në konsideratë të paktën faktorët në vijim:

(a) çmimin e ushtrimit të opsionit;

 © IFRS Foundation

(b) jetën e opsionit;

(c) çmimin aktual të aksioneve bazë;

(d) paqëndrueshmërinë e pritshme të çmimit të aksionit;

(e) dividendët e pritshëm të aksioneve (nëse është e përshtatshme); dhe

(f) normat e interesit pa rrezik për jetën e opsionit.

B7 Mund të merren në konsideratë edhe faktorë të tjerë të cilat do t`i shqyrtonin pjesëmarrësit e mirë informuar dhe të vullnetshëm të tregut (me përjashtim të konditave të kushtëzimit dhe tipareve të ripërtëritjes,të cilat janë të përjashtuar nga matja e vlerës së drejtë në përputhje me paragrafët 19–22).

B8 Për shembull, një opsion në aksione, i dhënë një punonjësi zakonisht nuk mund të ushtrohet gjatë periudhave të caktuara (p.sh. gjatë periudhës së kushtëzimit ose gjatë periudhave të specifikuara nga rregullatorët e letrave me vlerë). Ky faktor do të merret në konsideratë nëse modeli i vlerësimit të çmimit të opsioneve që zbatohet, do të supozojë ndryshe se opsioni mund të ushtrohet në çdo moment të jetës së tij. Megjithatë, nëse njësia ekonomike përdor një model vlerësimi të çmimit të opsioneve që vlerëson opsionet që mund të ushtrohen vetëm në fund të jetës së opsionit, nuk kërkohet rregullim për pamundësinë e ushtrimit të tyre gjatë periudhës së kushtëzimit (ose periudhave të tjera gjatë jetës së opsioneve), për shkak se modeli supozon se opsionet nuk mund të ushtrohen gjatë këtyre periudhave.

B9 Në mënyrë të ngjashme një tjetër faktor i përbashkët i opsioneve në aksion të punonjësve, është mundësia e ushtrimit të hershëm të opsionit për shembull, për shkak se opsioni nuk është i lirë për t`u transferuar ose, për shkak se punonjësi duhet të ushtrojë të gjitha opsionet e kushtëzimit kur përfundon punësimin. Efektet e ushtrimit të hershëm të pritshëm, do të merren në konsideratë sikurse është trajtuar në paragrafët B16–B21.

B10 Faktorët që nuk do të shqyrtohen në vendosjen e çmimit të një opsioni në aksion(ose instrument tjetër të kapitalit neto) nga një pjesëmarrës i mirë informuar dhe i vullnetshëm, nuk do të merren në konsideratë kur vlerësohet vlera e drejtë e opsioneve në aksion të dhëna (ose instrumenteve të tjerë të kapitalit neto). Për shembull, për opsionet në aksion, të dhëna punonjësve,faktorët që ndikojnë vlerën e opsionit nga perspektiva vetëm e një punonjësi, nuk janë të rëndësishme për vlerësimin e çmimit që do të caktohet nga pjesëmarrësi i tregut i mirë informuar dhe i vullnetshëm.

Të dhënat për modelet e vlerësimit të çmimit të opsionit

B11 Në vlerësimin e paqëndrueshmërisë së pritshme të dividendëve të aksioneve bazë, objektivi është të përafrohen pritjet që do të pasqyrohen në një treg aktual ose në çmimin e negociuar të këmbimit për opsionin. Në mënyrë të ngjashme, kur vlerësohen efektet e ushtrimit të hershëm të opsioneve në aksion,të punonjësve, objektivi është që të përafrohen pritjet që do të ketë në datën e dhënies,' një palë e jashtme me akses në informacionin e detajuar rreth sjelljes së punonjësve lidhur me ushtrimin.

B12 Shpesh ka mundësi që të ekzistojë një zonë e pritjeve të arsyeshme rreth paqëndrueshmërisë së ardhshme, dividendëve dhe sjelljes lidhur me ushtrimin. Nëse ndodh kështu, vlera e pritur duhet të llogaritet duke peshuar çdo shumë brenda zonës me probabilitetin përkatës të ndodhjes.

B13 Pritjet rreth të ardhmes, zakonisht bazohen në eksperiencë dhe modifikohen nëse e ardhmja pritet që në mënyrë të arsyeshme, të ndryshojë nga e kaluara. Në disa rrethana, faktorë të identifikueshëm mund të tregojnë se eksperienca historike e parregulluar është një tregues relativisht i varfër i eksperiencës së ardhshme. Për shembull, nëse një njësi ekonomike me dy linja biznesi të dallueshme qartë, vendos se njëra ishte në mënyrë të rëndësishme më pak e rrezikshme se tjetra, paqëndrueshmëria historike mund të mos jetë informacioni më i mirë mbi të cilin duhet të bazohen pritshmëritë e arsyeshme për të ardhmen.

B14 Në rrethana të tjera, informacioni historik mund të mos jetë i disponueshëm. Për shembull, një njësi ekonomike e sapo kuotuar do të ketë pak të dhëna historike mbi luhatjen e çmimit të aksionit të saj, nëse ka. Njësitë ekonomike të pa listuara dhe të sapo listuara janë trajtuar më tej më poshtë.

B15 Në mënyrë të përmbledhur, një njësi ekonomike nuk duhet të bazojë vlerësimet e paqëndrueshmërisë, sjelljes lidhur me ushtrimin dhe dividendët thjesht, në informacionin historik pa shqyrtuar madhësinë në të cilën eksperienca e kaluar pritet të jetë parashikuese në mënyrë të arsyeshme për eksperiencën e ardhshme.

Ushtrimi i pritshëm i hershëm

B16 Shpesh punonjësit ushtrojnë opsionet në aksion më herët për disa arsye. Për shembull, opsionet në aksion të punonjësit, zakonisht nuk janë të transferueshëm. Shpesh kjo sjell që punonjësit të ushtrojnë opsionet e tyre në aksion më herët, sepse kjo është mënyra e vetme që punonjësit mund të likuidojnë pozicionin e tyre. Gjithashtu, punonjësve që përfundojnë punësimin, zakonisht u kërkohet të ushtrojnë çdo opsion mbulues brenda një periudhe të shkurtër kohe, përndryshe opsionet në aksione humben. Ky faktor shkakton edhe

ushtrimin më herët të opsioneve në aksion të punonjësve. Faktorë të tjerë, që shkaktojnë ushtrimin më të hershëm, janë kundërshtia ndaj rrezikut dhe mungesa e diversifikimit të shëndetshëm.

B17 Mënyra sesi merren në konsideratë efektet e ushtrimit të pritshëm të hershëm, varet nga modeli i vlerësimit të çmimit të opsionit që zbatohet. Për shembull ushtrimi i hershëm i pritshëm mund të merret në konsideratë duke përdorur një vlerësim të jetës të pritshme të opsionit (i cili për një opsion në aksion të punonjësve, është periudha kohore nga data e dhënies deri në datën në të cilën pritet që opsioni të ushtrohet) si një e dhënë në një model të vlerësimit të çmimit të opsionit (p.sh. formula Black-Scholes-Merton). Nga ana tjetër ushtrimi i pritshëm i hershëm, mund të modelohet në një model të vlerësimit të çmimit të opsionit binominal, ose të modelit të çmimit të opsionit të ngjashëm që përdor jetën ligjore si një të dhënë.

B18 Faktorët që shqyrtohen në vlerësimin e ushtrimit më të hershëm përfshijnë:

(a) gjatësinë e periudhës së kushtëzimit ,për shkak se zakonisht opsioni në aksion nuk mund të ushtrohet deri në fund të periudhës së kushtëzimit. Kështu, përcaktimi i pasojave të vlerësimit të ushtrimit të pritshëm të hershëm, do të bazohet në supozimin se opsionet do të kushtëzohen. Pasojat e konditave të kushtëzimit trajtohen në paragrafët 19–21.

(b) kohën mesatare të opsioneve të ngjashme që kanë mbetur gjendje në të kaluarën.

(c) çmimin aktual të aksioneve bazë. Eksperienca mund të tregojë që punonjësit synojnë të ushtrojnë opsionet kur çmimi i aksionit arrin një nivel të caktuar mbi çmimin e ushtrimit.

(d) nivelin e punonjësit brenda organizatës. Për shembull, eksperienca mund të tregojë se punonjësit e nivelit të lartë priren të ushtrojnë opsionet më vonë se punonjësit e nivelit të ulët (trajtuar më tej në paragrafin B21).

(e) paqëndrueshmëria e pritshme e aksioneve bazë. Mesatarisht, punonjësit mund të priren të ushtrojnë më herët opsionet mbi aksionet me paqëndrueshmëri të lartë sesa në opsionet mbi aksionet me paqëndrueshmëri të ulët.

B19 Siç vihet në dukje në paragrafin B17, efektet e ushtrimit më të hershëm, mund të merren në konsideratë duke përdorur një vlerësim të jetës së pritshme të opsionit si një të dhënë në modelin e vlerësimit të çmimit të opsioneve. Kur vlerësohet jeta e pritshme e opsioneve në aksion të dhëna një grupi punonjësish, njësia ekonomike mund ta bazojë këtë vlerësim në një mesatare të ponderuar të përshtatshme të jetës së pritshme për të gjithë grupin e punonjësve ose, në një mesatare të ponderuar të përshtatshme të jetëve për nëngrupe të punonjësve brenda grupit, bazuar në të dhëna më të detajuara rreth sjelljes së punonjësve lidhur me ushtrimin (trajtuar më tej më poshtë).

B20 Ndarja e një dhënie opsioni në grupe punonjësish me sjellje me ushtrimi relativisht homogjen, ka mundësi të jetë e rëndësishme. Vlera e opsionit nuk është një funksion linear i jetës së opsionit; vlera rritet me një normë zbritëse me kalimin e kohës. Për shembull, nëse të gjitha supozimet e tjera mbeten njëlloj, megjithëse një opsion dy-vjeçar është më i vlefshëm se një opsion një-vjeçar, ai nuk është dy herë më i vlefshëm. Kjo do të thotë se llogaritja e vlerës së vlerësuar të opsionit në bazë të një mesatareje jete të ponderuar që përfshin jetë individuale që ndryshojnë gjerësisht do të mbivlerësonte vlerën e drejtë totale të opsioneve në aksion të dhëna. Veçimi në disa grupe i opsioneve të dhëna, ku secili ka një zonë relativisht të ngushtë të jetëve të përfshira në mesataren e ponderuar të jetës, pakëson këtë mbivlerësim.

B21 Në mënyrë të ngjashme zbatohen konsideratat kur përdoret një model binominal ose i ngjashëm. Për shembull, eksperienca e një njësie ekonomike që jep opsione gjerësisht për të gjitha nivelet e punonjësve, mund të tregojë se drejtuesit e nivelit të lartë priren të mbajnë opsionet e tyre më gjatë se punonjësit drejtues të mesëm dhe se, punonjësit e nivelit të ulët priren t'i ushtrojnë opsionet e tyre më herët se çdo grup tjetër. Gjithashtu, punonjësit që nxiten ose u kërkohet të mbajnë një shumë minimum të instrumenteve të tyre të kapitalit neto të punëdhënësit, përfshirë opsionet, mund të ushtrojnë opsionet mesatarisht më vonë se punonjësit që nuk janë objekt i këtij kushti. Në këto situata veçimi në grupe i përfituesve me sjellje lidhur me ushtrimin relativisht homogjen do të sjellë një vlerësim më të saktë të vlerës së drejtë totale të opsioneve në aksion të dhëna.

Paqëndrueshmëria e pritshme

B22 Paqëndrueshmëria e pritshme është një matje e shumës sipas të cilës pritet të ndryshojë një çmim gjatë periudhës. Masa e paqëndrueshmërisë të përdorur në modelet e vlerësimit të çmimit të opsionit është shmangia standarde vjetore e normave të kthimit të përbëra të vazhdueshme në aksion, gjatë një periudhe kohore. Zakonisht, paqëndrueshmëria shprehet në terma vjetore, të cilat janë të krahasueshëm pavarësisht periudhës kohore që është përdorur në llogaritje, për shembull vrojtimet ditore, javore ose mujore të çmimit.

 © IFRS Foundation

B23 Norma e kthimit për aksion (e cila mund të jetë pozitive ose negative) për një periudhë mat sa ka përfituar aksionari nga dividendët dhe vlerësimi (ose zhvlerësimi) i çmimit të aksionit.

B24 Paqëndrueshmëria e pritshme vjetore e një aksioni është intervali brenda të cilit norma vjetore e kthimit e përbërë e vazhdueshme është parashikuar të jetë përafërsisht dy të tretat e kohës. Për shembull, të thuash se një aksion me një normë kthimi vjetore të përbërë të vijueshme të pritshme prej 12 përqind, ka një paqëndrueshmëri prej 30 përqind, do të thotë që probabiliteti i normës së kthimit të aksionit për një vit do të jetë midis –18 përqind (12% –30%) dhe 42 përqind (12% + 30%), pra është përafërsisht dy të tretat. Nëse çmimi i aksionit në fillim të vitit është 100NJM dhe nuk janë paguar dividendë, çmimi i aksionit në fund të vitit do të pritet të jetë mes 83.53NJM (100NJM × $e^{-0.18}$) dhe 152.20NJM (100NJM × $^{e0.42}$) pra përafërsisht dy të tretat herë.

B25 Faktorët që shqyrtohen në vlerësimin e paqëndrueshmërisë së pritshme përfshijnë:

(a) paqëndrueshmërinë e nënkuptuar nga opsionet në aksione të tregtueshme në aksione të njësisë ekonomike ose instrumenteve të tjerë të tregtueshëm të njësisë ekonomike që përfshijnë tipare të opsionit (të tillë si borxhi i konvertueshëm), nëse ka.

(b) paqëndrueshmëria historike e çmimit të aksionit gjatë periudhës më të afërt që zakonisht është në përpjesëtim me afatin e pritshëm të opsionit (duke marrë në konsideratë jetën kontraktuale të mbetur të opsionit dhe efektet e ushtrimit të pritshëm të hershëm).

(c) kohëzgjatja në të cilën aksionet e një njësie ekonomike janë tregtuar publikisht. Një njësi ekonomike e sapo kuotuar në bursën mund të ketë një paqëndrueshmëri të lartë historike krahasuar me njësitë ekonomike të ngjashme që janë të listuara prej një kohe më të gjatë. Udhëzim i mëtejshëm për njësitë ekonomike të sapo listuara jepet më poshtë.

(d) prirja e paqëndrueshmërisë për t'u kthyer tek mesatarja e saj, d.m.th niveli i saj mesatar në periudha afatgjata, dhe faktorë të tjerë që tregojnë se paqëndrueshmëria e pritshme e ardhshme mund të ndryshojë nga paqëndrueshmëria e kaluar. Për shembull, nëse çmimi i aksionit të njësisë ekonomike ishte shumë i luhatshëm për një periudhë të caktuar kohe për shkak të dështimit të një oferte blerjeje ose një ristrukturimi të madh, kjo periudhë mund të mos merret parasysh në llogaritjen e paqëndrueshmërisë mesatare vjetore historike.

(e) intervale të përshtatshëm dhe të rregullt për vrojtimet e çmimit. Vrojtimet e çmimit duhet të jenë të qëndrueshme nga njëra periudhë në tjetrën. Për shembull, një njësi ekonomike mund të përdorë çmimin e mbylljes për çdo javë ose çmimin më të lartë për javën, por nuk duhet të përdorë çmimin e mbylljes për disa javë dhe çmimin më të lartë për disa javë të tjera. Gjithashtu, vrojtimet e çmimit duhet të shprehen në të njëjtën monedhë si edhe çmimi i ushtrimit.

Njësitë ekonomike të sapo listuara

B26 Si vihet në dukje në paragrafin B25, një njësi ekonomike duhet të konsiderojë paqëndrueshmërinë historike të çmimit të aksionit gjatë periudhës më të afërt që zakonisht është në përpjesëtim të drejtë me afatin e pritshëm të opsionit. Nëse një njësi ekonomike e sapo kuotuar nuk ka informacion të mjaftueshëm për luhatjen historike, ajo duhet megjithatë, të llogaritë paqëndrueshmërinë historike për periudhën më të gjatë për të cilën aktiviteti tregtar është mundur. Gjithashtu, ajo mund të marrë në konsideratë paqëndrueshmërinë historike të njësive ekonomike të ngjashme për një periudhë të krahasueshme të jetës së tyre. Për shembull, një njësi ekonomike që është kuotuar vetëm prej një viti dhe jep opsione me një jetë mesatare të pritshme prej pesë vjetësh mund ta konsiderojë nivelin e paqëndrueshmërisë historike të njësive ekonomike në të njëjtën sektor të ekonomisë për gjashtë vitet e parë në të cilët aksionet e këtyre shoqërive kanë qenë tregtuar publikisht.

Njësitë ekonomike të palistuara

B27 Një njësi ekonomike e palistuar nuk do të ketë informacion historik për t'u shqyrtuar kur vlerëson paqëndrueshmërinë e pritshme. Më poshtë paraqiten disa faktorë për t'u shqyrtuar.

B28 Në disa raste një njësi ekonomike e palistuar që emeton rregullisht opsione ose aksione për punonjësit (ose palë të tjera) mund të ketë krijuar një treg të brendshëm për aksionarët e saj. Kur vlerësohet paqëndrueshmëria e pritshme mund të merret në konsideratë luhatja e këtyre çmimeve të aksioneve.

B29 Nga ana tjetër, një njësi ekonomike mund të marrë në konsideratë paqëndrueshmërinë historike ose të nënkuptuar të njësive ekonomike të listuara të ngjashme, për të cilat disponohet informacion për çmimin e aksionit ose çmimin e opsionit, për të vlerësuar paqëndrueshmërinë e pritshme. Kjo do të jetë e përshtatshme nëse njësia ekonomike bazon vlerën e aksioneve të saj në çmimet e aksioneve të njësive ekonomike të ngjashme të listuara.

B30 Nëse njësia ekonomike nuk bazon vlerësimin e saj për vlerën e aksioneve të saj në çmimet e aksioneve të njësive ekonomike të ngjashme të listuara dhe në vend të saj përdor një metodologji tjetër vlerësimi për të vlerësuar aksionet e saj, njësia ekonomike mund të nxjerrë një vlerësim të paqëndrueshmërisë së pritshme në përputhje me këtë metodologji vlerësimi. Për shembull, njësia ekonomike mund të vlerësojë aksionet e saj bazuar në aktivet neto ose fitimet. Ajo mund të konsiderojë paqëndrueshmërinë e pritshme të këtyre vlerave të aktiveve neto ose fitimeve.

Dividendët e pritshëm

B31 Nëse duhet të merren në konsideratë dividendët e pritshëm kur matet vlera e drejtë e aksioneve ose opsioneve të dhëna varet nga fakti nëse pala tjetër ka të drejtën e marrjes së dividendëve ose ekuivalentëve të tyre.

B32 Për shembull, nëse punonjësve u jepen opsione dhe kanë të drejtë të marrin dividendë për aksionet bazë ose ekuivalentë të dividendëve (të cilët mund të paguhen në mjete monetare ose të përdoren për të pakësuar çmimin e ushtrimit) midis datës së dhënies dhe datës së ushtrimit, opsionet e dhëna duhet të vlerësohen sikur të mos paguhen dividendë për aksionet bazë, d.m.th e dhëna për dividendët e pritshëm duhet të jetë zero.

B33 Në mënyrë të ngjashme, nëse vlerësohet vlera e drejtë në datën e dhënies së aksioneve për punonjësit nuk kërkohet rregullim për dividendët e pritshëm nëse punonjësi ka të drejtë të marrë dividendët e paguar gjatë periudhës së kushtëzimit.

B34 Në rast të kundërt, nëse punonjësit nuk kanë të drejtë të marrin dividendë ose ekuivalentë të tyre gjatë periudhës së kushtëzimit(ose para ushtrimit, në rastin e një opsioni), vlerësimi i datës së dhënies së të drejtave për aksionet ose opsionet, duhet të marrë parasysh dividendët e pritshëm. Kjo për të thënë se kur vlerësohet vlera e drejtë e një opsioni të dhënë, dividendët e pritshëm duhet të përfshihen në zbatimin e një modeli të vlerësimit të çmimit të opsionit. Nëse vlerësohet vlera e drejtë e aksionit të dhënë, ky vlerësim duhet të pakësohet me vlerën aktuale të dividendëve që pritet të paguhen gjatë periudhës së kushtëzimit.

B35 Zakonisht, modelet e vlerësimit të çmimit të opsioneve kërkojnë normën e pritshme të dividendit. Megjithatë, modelet mund të modifikohen për të përdorur një shumë dividendi të pritshëm dhe jo një normë. Një njësi ekonomike mund të përdorë ose normat e pritshme të saj ose pagesat e pritshme të saj. Nëse njësia ekonomike përdor këto të fundit, ajo duhet të konsiderojë prirjen historike të rritjes së dividendëve. Për shembull, nëse politika e një njësie ekonomike zakonisht ka qenë rritja e dividendëve përafërsisht me 3 përqind në vit, vlera e vlerësuar e opsionit të saj nuk duhet të supozojë një dividend fiks përgjatë jetës së opsionit, me përjashtim të rastit kur ka evidencë që mbështet këtë supozim.

B36 Përgjithësisht, supozimi rreth dividendëve të pritshëm duhet të bazohet në informacionin publik të disponueshëm. Një njësi ekonomike që nuk paguan dividendë dhe nuk ka plane për ta bërë këtë gjë, duhet të supozojë një normë të pritshme të dividendëve zero. Megjithatë, një njësi ekonomike e re dhe pa histori në pagimin e dividendëve mund të presë të fillojë pagimin e dividendëve gjatë jetëve të pritshme të opsioneve në aksion për punonjësit e saj. Këto njësi ekonomike mund të përdorin një mesatare të normës së shkuar të dividendëve (zero) dhe normës mesatare të dividendëve të një grupi njësish të përshtatshme të krahasueshme.

Norma e interesit pa rrezik

B37 Zakonisht norma e interesit pa rrezik është norma e nënkuptuar e obligacioneve shtetërore me kupon zero të emetuara në vendin në monedhën e të cilit është shprehur çmimi i ushtrimit me një afat të mbetur të barabartë me afatin e pritshëm të opsionit që po vlerësohet (bazuar në jetën e mbetur kontraktuale të opsionit dhe duke marrë në konsideratë efektet e ushtrimit të pritshëm më të hershëm). Mund të jetë e nevojshme të përdoret një zëvendësues i përshtatshëm nëse nuk ekziston një emetim i tillë nga qeveria ose nëse rrethanat tregojnë që norma e nënkuptuar e obligacioneve shtetërore me kupon zero nuk është përfaqësuese e normës së interesit pa rrezik (për shembull në ekonomitë me inflacion të lartë). Gjithashtu, një zëvendësues i përshtatshëm duhet të përdoret nëse pjesëmarrësit e tregut zakonisht do të përcaktojnë normën e interesit pa rrezik duke përdorur këtë zëvendësues, dhe jo një normë të nënkuptuar të obligacioneve shtetërore me kupon zero, kur vlerësojnë vlerën e drejtë të opsionit me jetë të barabartë me afatin e pritshëm të opsionit që po vlerësohet.

Efektet e strukturës së kapitalit

B38 Zakonisht palët e treta, jo njësia ekonomike, nënshkruajnë opsione të tregtueshme në aksione. Kur ushtrohen këto opsione në aksion, emetuesi lëvron aksionet tek mbajtësi i opsionit. Këto aksione sigurohen nga aksionarët ekzistues. Kështu, ushtrimi i opsioneve të tregtueshme në aksion nuk ka efekt pakësues.

 © IFRS Foundation

B39 Në të kundërt, nëse opsionet në aksion nënshkruhen nga njësia ekonomike, aksionet e reja janë emetuar kur opsionet e aksionit janë ushtruar (ose aktualisht të emetuara ose të emetuara në thelb, nëse janë përdorur aksionet e riblera më parë dhe të mbajtura në thesar). Duke qenë se aksionet do të emetohen me çmimin e ushtrimit dhe jo me çmimin e tregut në datën e ushtrimit, ky pakësim aktual ose potencial, mund të pakësojë çmimin e aksionit kështu që mbajtësi i opsionit nuk realizon një fitim të madh në ushtrim, si në rastin e ushtrimit të opsioneve të tjera të ngjashme të tregtueshme, që nuk pakësojnë çmimin e aksionit.

B40 Fakti nëse kjo ka një efekt të rëndësishëm në vlerën e opsioneve në aksion të dhëna, varet nga disa faktorë të tillë si numri i aksioneve të reja që do të emetohen në ushtrimin e opsioneve krahasuar me numrin e aksioneve tashmë të emetuara. Gjithashtu, nëse tregu tashmë pret që do të ndodhë një dhënie opsioni, tregu mund të ketë pasqyruar pakësimin potencial në çmimin e aksionit në datën e dhënies.

B41 Megjithatë, njësia ekonomike duhet të konsiderojë nëse efekti pakësues i mundshëm i ushtrimit të ardhshëm të opsioneve në aksion të dhëna mund të ketë një ndikim në vlerësimin e vlerës së drejtë në datën e dhënies. Modelet e vlerësimit të çmimit të opsionit mund të përshtaten për të marrë parasysh këtë efekt pakësues potencial.

Modifikime të marrëveshjeve të pagesës të bazuara në aksione që shlyhen me kapital neto

B42 Paragrafi 27 kërkon që pavarësisht nga ndonjë modifikim i afateve dhe kushteve sipas të cilave ishin dhënë instrumentet e kapitalit neto, ose një anullim ose shlyerje e dhënies së instrumenteve të kapitalit neto, njësia ekonomike duhet të njohë të paktën shërbimet e përfituara të matura me vlerën e drejtë në datën e dhënies së instrumenteve të kapitalit neto, me përjashtim të rastit kur këto instrumente të kapitalit nuk mbulohen për shkak të mosplotësimit të një kondite kushtëzuese (të ndryshme nga kushti i tregut) që ishte specifikuar në datën e dhënies. Gjithashtu, njësia ekonomike do të njohë efektet e modifikimeve që rritin totalin e vlerës së drejtë të marrëveshjes së pagesës të bazuar në aksion ose janë ndryshe përfituese për punonjësin.

B43 Për të zbatuar kërkesat e paragrafit 27:

(a) nëse modifikimi rrit vlerën e drejtë të instrumenteve të dhëna të kapitalit neto(p.sh. duke pakësuar çmimin e ushtrimit), të matur menjëherë para dhe pas modifikimit, njësia ekonomike do të përfshijë vlerën e drejtë rritëse të dhënë në matjen e shumës së njohur për shërbimet e përfituara si shumë për instrumentet e dhënë të kapitalit neto. Vlera e drejtë rritëse e dhënë është diferenca midis vlerës së drejtë të instrumentit të modifikuar të kapitalit neto dhe asaj të instrumentit fillestar të kapitalit neto, të dyja të vlerësuara në datën e modifikimit. Nëse modifikimi ndodh gjatë periudhës së kushtëzimit, vlera e drejtë rritëse e dhënë përfshihet në matjen e shumës të njohur për shërbimet e marra gjatë periudhës nga data modifikimit deri në datën kur kushti i modifikuar i instrumenteve të kapitalit neto, përveç shumës së vlerës së drejtë të instrumenteve fillestarë të kapitalit neto e bazuar në datën e dhënies, që është e njohur për pjesën e mbetur të periudhës fillestare të kushtëzimit. Nëse modifikimi ndodh pas datës së kushtëzimit, vlera e drejtë rritëse e dhënë njihet menjëherë ose gjatë periudhës së kushtëzimit nëse punonjësi kërkohet të plotësojë një periudhë shtesë shërbimi para se të përfitojë në mënyrë të pakushtëzuar të drejtën për ato instrumente të modifikuar të kapitalit neto.

(b) në mënyrë të ngjashme, nëse modifikimi rrit numrin e instrumenteve të dhënë të kapitalit neto, njësia ekonomike do të përfshijë vlerën e drejtë të instrumenteve shtesë të dhënë të kapitalit neto, të matur në datën e modifikimit, në matjen e shumës së njohur për shërbimet e përfituara si shumë për instrumentet e dhënë të kapitalit neto në përputhje me kërkesat në (a) më sipër. Për shembull, nëse modifikimi ndodh gjatë periudhës së kushtëzimit, vlera e drejtë e instrumenteve shtesë të dhëna të kapitalit neto përfshihet në matjen e shumës së njohur të shërbimeve të përfituara gjatë periudhës nga data e modifikimit deri në datën kur instrumentet shtesë të kapitalit neto kushtëzohen,përveç shumës së bazuar në vlerën e drejtë në datën e dhënies së instrumenteve fillestarë të kapitalit neto, e cila njihet gjatë kohës së mbetur të periudhës fillestare të kushtëzimit.

(c) nëse njësia ekonomike modifikon konditat e kushtëzimit në një mënyrë që është përfituese për punonjësin, për shembull, duke pakësuar periudhën e kushtëzimit ose duke modifikuar ose duke eliminuar një kusht performance (të ndryshëm nga kushti i tregut, ndryshime të cilat trajtohen në përputhje me (a) më sipër), njësia ekonomike do të marrë në konsideratë konditat e modifikuara të kushtëzimit kur zbaton kërkesat në paragrafë 19–21.

B44 Gjithashtu, nëse njësia ekonomike modifikon afatet ose kushtet e instrumenteve të dhënë të kapitalit neto në një mënyrë që pakëson totalin e vlerës së drejtë të marrëveshjes së pagesës të bazuar në aksion, ose nuk është ndryshe përfituese për punonjësin, njësia ekonomike megjithatë, do të vazhdojë të trajtojë shërbimet e përfituara si shumë për instrumentet e dhënë të kapitalit neto, njëlloj sikur modifikimi të mos kishte

ndodhur (i ndryshëm nga një anulim i disa ose të gjithë instrumenteve të dhënë të kapitalit neto, të cilët do të trajtohen në përputhje me paragrafin 28). Për shembull:

(a) nëse modifikimi pakëson vlerën e drejtë të instrumenteve të dhënë të kapitalit neto,të matur menjëherë para dhe pas modifikimit, njësia ekonomike nuk do të marrë në konsideratë rënien në vlerën e drejtë dhe do të vazhdojë të matë shumën e njohur për shërbimet e përfituara si shumë për instrumentet e dhënë të kapitalit neto, me vlerën e drejtë në datën e dhënies të instrumenteve të kapitalit neto.

(b) nëse modifikimi pakëson numrin e instrumenteve të dhënë të kapitalit neto të një punonjësi, ky pakësim do të trajtohet si një anullim i asaj pjese të dhënë, në përputhje me kërkesat e paragrafit 28.

(c) nëse njësia ekonomike modifikon konditat e kushtëzimit në një mënyrë që nuk është përfituese për punonjësin, për shembull, duke rritur periudhën e kushtëzimit ose duke modifikuar, ose duke shtuar një kusht performance (të ndryshëm nga kushti i tregut, ndryshimet të cilat trajtohen në përputhje me (a) më sipër), njësia ekonomike nuk do të marrë në konsideratë konditat e modifikuara të kushtëzimit, kur ajo zbaton kërkesat në paragrafët 19–21.

Kontabiliteti për një modifikim të një transaksioni të pagesave të bazuar në aksione që ndryshon klasifikimin e tij nga shlyerja me mjete monetare në shlyerje me instrumentet të kapitalin neto

B44A Nëse kushtet dhe afatet e një transaksioni të pagesës së bazuar në aksione që shlyen me mjete monetare ndryshohen dhe ai bëhet transaksion i pagesës së bazuar në aksione që shlyet me instrumentet të kapitalit neto, transaksioni kontabilizohet si i tillë që nga data e modifikimit. Në mënyrë specifike:

(a) Transaksioni i pagesës së bazuar në aksione që shlyet me instrumente të kapitalit neto matet me referencë të vlerës së drejtë të instrumenteve të kapitalit neto të dhëna në datën e modifikimit. Transaksioni i pagesës së bazuar në aksione të shlyera me instrumente të kapitalit neto njihet në kapitalin neto në datën e modifikimit deri në masën në të cilën janë pranuar mallrat ose shërbimet.

(b) Detyrimi për transaksionin e pagesave të bazuara në aksione të shlyera me mjete monetare, në datën e modifikimit, çregjistrohet në atë datë.

(c) Çdo diferencë midis vlerës kontabël të detyrimit të çregjistruar dhe shumës së kapitalit neto të njohur në datën e modifikimit njihet menjëherë në fitim ose humbje.

B44B Nëse, si rezultat i modifikimit, periudha e kushtëzimit zgjatet ose shkurtohet, zbatimi i kërkesave në paragrafin B44A reflekton periudhën e modifikuar të kushtëzimit. Kërkesat e paragrafit B44A zbatohen edhe nëse modifikimi ndodh pas periudhës së kushtëzimit.

B44C Një transaksion i pagesave të bazuara në aksione mund të anulohet ose të shlyhet (i ndryshëm nga transaksioni i anuluar me konfiskim kur kushtet e kushtëzimit nuk plotësohen). Nëse instrumentet e kapitalit neto janë dhënë, dhe në datën e dhënies, njësia ekonomike i identifikon ato si një zëvendësim për pagesën e anuluar të bazuar në aksione, që shlyen me mjete monetare, njësia ekonomike duhet të zbatojë paragrafët B44A dhe B44B.

Transaksionet e pagesës së bazuar në aksione ndërmjet njësive ekonomike të grupit (ndryshime të 2009)

B45 Paragrafët 43A-43C adresojnë kontabilitetin për transaksionet e pagesave të bazuara në aksione midis njësive ekonomike të grupit në pasqyrat financiare individuale ose të çdo njësie ekonomike. Paragrafët B46-B61 të diskutojnë se si të zbatohen kërkesat e paragrafëve 43A–43C. Siç u nxor në pah në paragrafin 43D, transaksionet e pagesës së bazuara në aksione midis njësive ekonomike të grupit mund të kryhen për një sërë arsyesh në varësi të fakteve dhe rrethanave. Prandaj, ky diskutim nuk është shterues dhe supozon se kur njësia ekonomike që merr mallrat ose shërbimet nuk ka asnjë detyrim për të shlyer transaksionin, transaksioni është kontributi i kapitalit te mëmës në filial, pavarësisht nga ndonjë marrëveshje ripagimi brenda grupit.

B46 Edhe pse diskutimi i mëposhtëm fokusohet në transaksionet me punonjësit, ai vlen edhe për transaksione të pagesës së bazuar në aksione me furnizuesit e mallrave apo shërbimeve të tjera. Një marrëveshje ndërmjet mëmës dhe filialeve të saj mund të kërkojë nga një filial t'i paguajë mëmës për sigurimin e instrumenteve të kapitalit neto për punonjësit. Diskutimi më poshtë nuk trajton kontabilisht marrëveshjen e tillë te pagesës brenda grupit.

 © IFRS Foundation

B47 Katër çështje janë hasur shpesh në transaksionet e pagesave në aksione midis njësive ekonomike të grupit. Për lehtësi, shembujt e mëposhtëm diskutojnë çështjet në lidhje me një mëmë dhe filialin e saj.

Marrëveshjet e pagesës në aksione që përfshijnë një instrument kapitali të vetë njësisë ekonomike

B48 Çështja e parë është nëse transaksionet e mëposhtme që përfshijnë instrumentet e kapitalit të vetë të njësisë ekonomike duhet të njihen si pagesë në kapital neto apo si pagesa në mjete monetare në përputhje me kërkesat e këtij SNRF:

(a) një njësi ekonomike i jep të drejta punonjësve të saj mbi instrumentet e kapitalit neto të njësisë ekonomike (p.sh. opsione në aksione), dhe zgjedh ose i kërkohet për të blerë instrumenta të kapitalit neto (p.sh. aksionet e thesarit) nga një palë tjetër, që të plotësojë detyrimet e veta për punonjësit e saj; dhe

(b) punonjësve të një njësie ekonomike i janë dhënë të drejta për instrumente të kapitalit neto të njësisë ekonomike (p.sh. opsione në aksione), ose nga vetë njësia ekonomike ose nga aksionarët e saj te dhe aksionarët japin këto instrumente të kapitalit neto.

B49 Njësia ekonomike duhet të trajtojë transaksionet e pagesës se bazuar në aksione në të cilën ajo merr shërbime si shumë e instrumenteve të saj të kapitalit për pagesa në kapital neto si shlyerje me kapital. Kjo vlen pavarësisht nëse njësia ekonomike zgjedh ose i kërkohet të blejë ato instrumente të kapitalit neto nga një palë tjetër për të kënaqur detyrimet e saj ndaj punonjësve të saj sipas marrëveshjes së pagesës të bazuar në aksione. Kjo vlen edhe pavarësisht nëse:

(a) të drejtat e punonjësit për instrumente të kapitalit neto të njësisë ekonomike janë dhënë nga vetë njësia ekonomike ose nga aksionari(et) i saj; ose

(b) marrëveshja e pagesës së bazuar në aksione bëhet nga vetë njësia ekonomike apo aksionari(ët) i saj.

B50 Nëse aksionari ka një detyrim për të shlyer transaksionin me punonjësit, njësisë ekonomike ku ka investuar, ai jep instrumentet e kapitalit neto të njësisë ku ka investuar dhe jo aksionet e tij. Prandaj, në qoftë se njësia ekonomike ku ka investuar është në të njëjtin grup me atë të aksionarit të saj atëherë në përputhje me paragrafin 43C, aksionari duhet të masë detyrimin e vet në përputhje me kërkesat e zbatueshme për transaksionet e pagesave të bazuara në aksione i shlyer në mjete monetare në pasqyrat financiare individuale të aksionarit dhe në kërkesat e zbatueshme për transaksionet e pagesave të bazuara në aksione të shlyeshme në instrumente të kapitalit neto në pasqyrat financiare të konsoliduara të aksionarit.

Marrëveshjet e pagesave të bazuara në aksione, që përfshijnë instrumente të kapitalit neto të shoqërisë mëmë

B51 Çështja e dytë i referohet transaksioneve të pagesës në aksione ndërmjet dy ose më shumë njësive ekonomike brenda të njëjtit grup që përfshijnë një instrument kapitali të një njësie tjetër ekonomike të grupit. Për shembull, punonjësve të një filiali u është dhënë e drejta të instrumenteve të kapitalit neto të shoqërisë mëmë, si shpërblim për shërbimet e ofruara për filialin.

B52 Prandaj, çështja e dytë ka të bëjë me këto marrëveshje të pagesës në aksione:

(a) një mëmë i jep të drejtën në mënyrë të drejtpërdrejtë punonjësve të filialit të saj në instrumentet e saj të kapitalit: mëma (jo filiali) ka detyrimin për të vënë në dispozicion të punonjësve të filialit instrumentet e kapitalit; dhe

(b) një filial jep të drejta në instrumentet e kapitalit të mëmës punonjësve të saj: filiali ka detyrimin që t'u japë punonjësve të saj instrumentet e kapitalit.

Një mëmë jep të drejtën për instrumente të kapitalit neto të saj punonjësve të filialit të saj (paragrafi B52 (a))

B53 Filiali nuk ka detyrim për të vënë në dispozicion të punonjësve të saj një instrument kapitali të mëmës të saj. Prandaj, në përputhje me paragrafin 43B, filiali do të masë shërbimet e marra nga punonjësit e saj në përputhje me kërkesat e zbatueshme për transaksionet e pagesës së bazuar në aksione të shlyeshme në instrumente kapitali si dhe të njohë një rritje korresponduese në kapitalin neto, si një kontribut nga mëma.

B54 Mëma ka detyrim për të shlyer transaksionin me punonjësit e filialit, duke dhënë instrumentet e kapitalit neto të shoqërisë mëmë. Prandaj, në përputhje me paragrafin 43C, mëma duhet të masë detyrimin e vet në

përputhje me kërkesat e zbatueshme për transaksionet e pagesës së bazuar në aksione të shlyeshme në instrumente kapitali.

Një filial jep të drejtën për instrumente të kapitalit neto të shoqërisë mëmë punonjësve të tij (paragrafi B52 (b))

B55 Duke qenë se filiali nuk përmbush kërkesat e paragrafit 43B, ai duhet të njohë transaksionet me punonjësit e tij si pagesa në mjete monetare. Kjo kërkesë zbatohet pavarësisht se si filiali merr instrumentet e kapitalit neto për të plotësuar detyrimet e për punonjësit e tij.

Marrëveshjet e pagesës së bazuar në aksione që përfshijnë pagesat në mjete monetare për punonjësit

B56 Çështja e tretë është se si një njësi ekonomike që merr mallra ose shërbime nga furnizuesit e saj (përfshirë punonjësit) duhet të njohë marrëveshjet e pagesës së bazuar në aksione të shlyeshme në mjete monetare kur njësia ekonomike në vetvete nuk ka ndonjë detyrim për të bërë pagesat e kërkuara për furnizuesit e saj. Për shembull, konsiderojmë masat e mëposhtme në të cilat mëma (jo vetë njësia ekonomike) ka një detyrim për të bërë pagesat e kërkuara në mjete monetare për punonjësit e njësisë ekonomike:

(a) punonjësit e njësisë do të marrin pagesat e mjeteve monetare që janë të lidhura me çmimin e instrumenteve të kapitalit neto të saj.

(b) punonjësit e njësisë do të marrin pagesat e mjeteve monetare që janë të lidhura me çmimin e instrumenteve të kapitalit neto të mëmës të saj.

B57 Filiali nuk ka detyrim për të shlyer transaksionin me punonjësit e saj. Prandaj, filiali do të trajtojë transaksionin me punonjësit e tij si shlyerje kapitali dhe do të njohë një rritje korresponduese në kapitalin neto te saj ne formën e kontributit nga mëma e tij. Filiali do të ri masë koston e transaksionit ne mënyrë prospektive për ndryshimet që rezultojnë nga mospërputhja e konditave jo-të kushtëzuara të tregut me paragrafët 19-21. Kjo ndryshon nga matja e transaksionit të pagesës në mjete monetare në pasqyrat e konsoliduara të grupit.

B58 Duke qenë se mëma ka detyrim për të shlyer transaksionin me punonjësit, dhe shuma është në të holla, mëma (dhe grupi i konsoliduar) duhet të masë detyrimin e tij në përputhje me kërkesat e zbatueshme për transaksionet e pagesës së bazuar në aksione të shlyeshme në mjete monetare në paragrafin 43C.

Transferimi i punonjësve midis njësive ekonomike të grupit

B59 Çështja e katërt ka të bëjë me marrëveshjet e bazuara në aksione që përfshijnë punonjësit e më shumë se një njësie ekonomike të grupit. Për shembull, një mëmë mund t'i japë të drejta për instrumente të kapitalit neto të saj, punonjësve të filialeve të saj, të kushtëzuara me përfundimin e shërbimit të vazhdueshëm me grupin për një periudhë të specifikuar. Një punonjës i një filiali mund të transferojë punësimin në një tjetër filial gjatë periudhës së kushtëzimit të caktuar, pa cenuar të drejtën e tij mbi instrumentet e kapitalit neto të shoqërisë mëmë në bazë të marrëveshjes origjinale të pagesës bazuar në aksione. Nëse filialet nuk kanë asnjë detyrim për të zgjidhur transaksionin e pagesës bazuar në aksion me punonjësit e tyre, atëherë ata e njohin atë si transaksion pagese në aksione i shlyer në instrument kapitali. Çdo filial do të masë shërbimet e marra nga punonjësit duke i'u referuar vlerës së drejtë të instrumenteve të kapitalit neto në datën në të cilën është dhënë e drejta këtyre instrumenteve të kapitalit neto nga mëma, siç përcaktohet në Shtojcën A,dhe përqindja e periudhës së kushtëzimit që punonjësi ka shërbyer me çdo filial.

B60 Nëse filiali ka një detyrim për të shlyer transaksionin me punonjësit e saj përmes instrumenteve të kapitalit të shoqërisë mëmë, ai do ta njohë transaksionin si të shlyeshme në mjete monetare. Çdo filial do të masë shërbimet e marra në bazë të vlerës së drejtë në datën e marrjes së instrumenteve të kapitalit neto përpjesëtimisht me periudhën e kushtëzimit që punonjësi ka shërbyer me çdo filial. Përveç kësaj, çdo filial do të njohë çdo ndryshim në vlerën e drejtë të instrumenteve të kapitalit neto gjatë periudhës të shërbimit të çdo punonjësi me çdo filial.

B61 Një punonjës i tillë,pas transferimit midis njësive ekonomike të grupit, mund të dështojë në kënaqjen e një të drejtë të kushtëzuar përveç një kushti tregu, siç përcaktohet në Shtojcën A, p.sh. punonjësi largohet nga grupi para përfundimit të periudhës së shërbimit. Në këtë rast, për shkak se gjendja e kushtëzimit është në shërbim të grupit, secili filial do të rregullojë shumën e njohur më parë në lidhje me shërbimet e marra nga punonjësit në përputhje me parimet e paragrafit 19. Prandaj, në qoftë se të drejtat për instrumentet e kapitalit të dhënë nga mëma nuk kushtëzohen për shkak të dështimit të një punonjësi për të përmbushur një kusht tjetër përveç një kusht tregu, nuk njihet asnjë shumë në baza kumulative për shërbimet e marra nga ky punonjës në pasqyrat financiare të çdo njësie ekonomike të grupit.

 © IFRS Foundation